

Pole sébey tékínmõnclε Wrome tān tyí

Tyàh-ñsah wεyne

Liyel ye Pole yah wilki ne à pí Yesu tẽntò névilε nê-á kí Nìvìnì tirlε n yo névye tyí nónó náh pí Nsyifunclε. Yah n te Wrome tān 1.5; Kalatú tān 2.9. Nmø Pole ye wãrkí tekí mō sébey mènε Yesu yõ sëpú tyí, nónó-á mε Wrome kwil sôkɔ. Nósýó ye wε yo pé tyí Nìvìnì tirlε Yesu tyí sôkɔ, té pè mε kè fë syi. Képah sôkɔ, Pole mε sébey wãrkí tekí mō pé tyí ne, páh mε kē tyí ne pé po pé tînnε, pé po sôré mō pé sôkɔ pé mó yõ sôkɔ pé kólóle.

Kwónó nê-á à mε n pí, képah yah ye à yo pé tyí ñ sébey mè sôkɔ.

A ne nkë Nsyifunc ò, ànê nónó náh pí Nsyifunclε ò, pé pól-á tyípêl pí, pè kõ pè náh we de Liyel tɔrí sôkɔ. Nte pé pól tyí-á nô Liyel tyí. Wäh mε kē tyí ne pé pé nnɔ vi mɔ. Pè yal n mō tyípêl pínolε, pé mó së Yesu Krista yõ. Nmø-á ku pé tyípêl yînnε. Pàh kí së ñmø yõ, ñmø gbõ yõ pâh kí pí négbólε Liyel yah sôkɔ. Yòbèñɔrì-á Liyel pí pé tyí kélé. Névi nê-á së Yesu yõ, tě wɔ náh tõ mε n pi tyípékè ànê kû mnɔ sôkɔ. Të-á kí n kɔ Të ñgbë Yesule kûmm, té Liyel Mirki kí ñne n yohni n mɔ. Yah n te Wrome tān 1-8.

Pole tõ Nsyifunc Yesu yâhlenç tyí yo ñ sébey sôkɔ. Liyel-á yòbèñɔrì nêne n pí, kè n të n pnε

tyi pól tyí. Képah ye, à nē pé Liyel yáhleno náh n yō n sōkō n pi. Yah n te Wrome tān 9-11.

A tō kē yo nē, nūkúnukú Liyel-á me sāmne n mō névye pól sōkō nónó náh pi Nsyifunole. Pāh yūne pè pé minne n pi yályál Liyel yah, nē tyí-á nō Liyel tyí. Yah n te Wrome tān 12-15.

Sébey tyé-ñsah sōkō, Pole nē páh me ké tyí nē pé yuku Wrome kwil sōkō, nénpó tān kō pè pé wē yohni mō pé kō pé yō sōkō Yesipayí yamana sōkō. A nē páh n wékí Yesu yō sēpú pól tyí Wrome kwil sōkō, nónó-á pé népínole.

¹ Nmō Pole nē-á Yesu Krista tōnpile, nímō ye n wārkí n teki n mō sēbey mène yé tyí. Liyel ye nímō ye pi Yesu tēntō névile. A n wilki sah nē mé pé Nivinì tirle n yo.

² Liyel-á n vyāh kō sah kéné Nivinì tir nē tyí sōkō, à lésō syō n tēntō syínyopu tyí à ké tyí yo sah n wey sēbey sōkō ñgbò dùkùle.

³ N Pídí tyí ye kē n yo, nē-á ápi Té ñgbë Yesu Kristale, nímō nē-á pi yōtë dí Davidi pétó náhkile n pón dubinō sōkō névile.

⁴ Té wāh pō ku, té n lékó-á yilki mō, képah sōkō Liyel Mirki me kē wékí nē Liyel Pídí-á nnē, tēnweno-á me n tyí.

⁵ Nmō gbò yō ye nímō yōbènɔri we à pi n tēntō névile, kí yikiní pól yohni mō pè kí pi nímō yō sēpule kí n sah n tyí yō, n yin kō kē kí n gbilki.

⁶ Kéné yikiní sōkō névye ye yépi tōle, Yesu Krista-á yépi nónó ye pi n tyíle.

7 Yépi nónó pól tyí-á nō Liyel tyí Wrome kwil sōkō, té à me yé ye ne yé yé minne n pí péwō tyí yō, yépi tyí ye mé n tekü n mō sébey mènē. Mé kélé n yah n kō ápi Sú Liyel ànē Tě ñgbē Yesu Krista tyí ne, pè yōbènōrī ànē yèvüniné yé kō.

*Kyı n yah dékè me Pole tẽ Wrome kwil Yesu yō
sěpū tyí*

8 Yesu Krista gbō yō, mé n wékü ní Sú Liyel ñgbò tyí yépi pól tyí sōkō, yé Liyel yō sěnó tyí-á sōnpílē me n yo kékoyō pól sōkō.

9 Mé me tōle n pí Liyel tyí ní pólle ní Pídí Nùvìnì tir yónó sōkō. Nmō nté ye n tarfyòlē ne gbímegbí, máh nírile n pí, máh nkéne ne n me yé tyíle n yo pé tyí.

10 Máh nkéne ne me kélé n yah n kō pé tyí gbímegbí ne, péwō dyo yíi tẽ-à kí nê, pé wékì yíkì mō ní kō sě mé n kyı n yah yé tyí.

11 Yé náh we di, pō n yah dékè me ní kah tẽ yé tyí. Képah sōkō, Liyel Mirki-á nénē ní kō, mé kí pō kélé yé kō, nê-á kí tähkìlē yé kō.

12 Képah ye kí á kō á kí sôré we mō wẽ sōkō à yuku ápi Liyel yō sěnó tyí tînnē.

13 N yûnpyé, mé me ké tyí ne yé kë pí ne máh kë yah kō gbáhyí náhnáhle ne mé pō yé tînnē, mé pō tõ we n pí yôre-á me nê tyí, sô-á mé pí kélé yíkînì téló tînnē. Nte ké wékì náh me tẽ we we, fój à pō syı nukúnukú tyí yò.

¹⁴ Mé yīne mè Nìvìnì tirlε n yo yī pípú ànē yī pí-ńkēpú tyí, ànē kärn pípú ànē kärn pí-ńkēpú tyí.

¹⁵ Képah ye, ké dékè me yī n sōkō ne mé po Nìvìnì tir yo yépi tō tyí, yépi nónó-á me Wrome kwil sōkō.

Tāhkì nē-á me Nìvìnì tir sōkō

¹⁶ Nìvìnì tir yónó sen náh me nímo tẽ. Liyel tāhkì ye kélé nē-á névye pólle n pwah n mō nónó-à sē kē yō. Kè tyah Nsyifunō ñgbò tyí, té pyě yīni tẽ névye tyí nónó náh pi Nsyifunōle.

¹⁷ Yé náh we di, képah ye n wēkì kélé ne Liyel-á me névyelé n pi négbólé n̄ yah sōkō n̄ yō sēnó gbò yō. N yō sēnó ó gbò yō ye kè n pi, sō-á kélé wārkínsàhnólé Liyel wey sébey sōkō ne: «Névi nē-à pi négbíle Liyel yō sēnó gbò yō, tẽ kū min yésyìkì we képah gbò yō.»*

Névye pól me tyípékè mnō sōkō

¹⁸ Yé yah, névye Liyel yah tíki pí-ńkē ànē pé tyítukúnì pínó pól yīnné, Liyel tẽ yīnyō té n̄ fókòvyâhnì pè wēkì, päh sōnpíle pé tyítukúnì tōkō à gbi yah vike.

¹⁹ Yé náh we di, névi-á fē nē pi Liyel tyí sōkō, ké sèndì náh pépile dò. Liyel ye kélé pè wēkì.

²⁰ Liyel tyi nónó-á sè náh n we yīne, sépi nónó-á pi n̄ tēnpnènólé nē-á me tyé-ńkēne, ànē wāh me dùkù nēne tótó; sépi me fē n pné n̄ tyípínó

* ^{1:17} 1.17 Yah n te Yabakuki 2.4.

gbò yō à tōkō kèkōyō mō gbí dùkù tyí. Kāh pī sē, lénò náh fē n wē n pi névye tyí pólle.

21 Pè ye Liyel pī, té pè náh fē syi gbílkínó sah ñ yō nê-á yīne ñnne. Pèpɔri pīnó wey nê-á yīne ñ kōnólé, pè náh kéle à kō. Ntē pè pyě sōnō wānné pé gblōy pilki, à pī lékām kē névyelé à de fēntū sōkō.

22 Pé gblōy tē pīnó sōkō lékām névyelé, pè pyě pī nēwānné yò sō.

23 Gbílkínó nê-á yīne sàhnólé kú-ñkē Liyel yō, pè képah vi mō n sah névye, ànê kèpye, ànê gbyéhnyéh yī, ànê til til yī kétò pínsàhnónō yō. Té névye ànê kéné gbéñkyō nōpi pól kū mó tō pō n ku n pi.

24 Képah ye Liyel ye pè kō pè pé pōpōlē n pī, képah nê dékè-á mē pé sōkō, fōrō à pō senne n pī pé gblōy tyí.

25 Gbí nê-á yo Liyel tyí sōkō, pè képah vi mō pī mìnìnē. Pè mō mō Liyel sah té ñ yī mónó wōlē n gbilki, té tōlē n pī sépi tyí. Ntē ñmō ye mó tō yīne gbílkínólé tyé-ñkēnē. Amiina!

26 Képah ye, Liyel mē ye pè kō pè sen tyi ólé n pī nónó dékè-á mē pé sōkō. Pé syó mē pèkì yah tyi vi mō ké gbéñtēnáh yō, mē n sē wēnē.

27 Sē ó ye, díbí tō mē pèkì yah tyi vi mō ké gbéñtēnáh yō. Pè náh tō mē n sē syóle. Sēnólé wēnē, képah lédórí ó ye mē n ko péle. Sen pī-ñkē tir ye pè mē n pī wē tyí, té mó pé mónpunō lédyáhní wē nê-á yīne péle.

28 Pāh yahle Liyel pīnólé sē, à mē ye pè kō pè

pé sōnō túkúnī sō tē à pí-ńkē tyile n pi.

²⁹ Tyíknénì duke pól ye pè me n pi, ànê tyítukúninē, ànê yísesukúle, ànê népékèle. Dyóyókè ó ye pé tōle, à tahli nékókè móñó tyí, ànê méwéyne, ànê yínví pínóle, ànê nétukùnī tyi pínóle, ànê mìnì sáhnóle névye yō,

³⁰ ànê névye tyí yónkònóle. Pè pi Liyel sépébíle, ànê vyáhsenóhkìpúle, ànê gblöy gbílkípúle, ànê wéngbil wékípúle, ànê pèkè yah wénpipule, ànê dúbípú tyí yáhlepule.

³¹ Pè pi lékám kě névyele. Pàh nê yo, pè náh kélé n pi. Kùkùtähkì névye ànê népíkobi ye péle.

³² Té pè mó tō pí ne Liyel-á me kè yo sah ne, sěnkno tyi pípú-á yíne kònmonole. Nte képah fyé yō, pè me yō sōkō tyi nōpi pólle n pi. Té pè náh me yín sépi ó tyí dē, pè me mo sěnkno tyi pípú tōle.

2

Liyel-á kí tukey nê tuke n pi

¹ Áwɔ nê-á lékàhle no télóle n kō, wáh kí sō me nédúkú nêne, lénò wé-nsah náh me á tyí. A náh we di, wáh lékàhle no télóle n kō, lékàh ye á á gblöyne n kō, áwɔ tō-á sōnpíle me n pi pé tyí kōle, áwɔ nê-á lékàhle péle n kō.

² Api pí ne nké nónó-á kéné tyi dùkùle n pi, Liyel-á kí pè tuke n pi à yíne gbi wékile.

³ Áwɔ nê-á lékàhle kéné tyi pípúle n kō, té mó tō me sěnknole n pi, á se me n sō ne wáh kí n pwah n pi Liyel tukey sōkō?

4 Képah náh pí, Liyel pèpɔrì ñgbẽ, ànê ñ fòkòpènɔrì, ànê ñ sõmnó se á yahle móñkõnóle? Á náh pí ne Liyel pèpɔrì mè-á kí ñ kõ á kí á ní vi mɔ kí tyípêl pínó yal mɔ di?

5 Nte á níkisekókó ànê á ní tähntũnɔ yĩnnɛ, á me Liyel plɔlɛ n gbah n yɔrì n mɔ á gblɔy yõ, nê-á kí n pɔ n pi ñ fòkòvyâhnì sõlɛ, sõ nê-á à kí névye tuke n pi à yĩne gbi wẽkile.

6 A kí nénúkù nukú pól dyah à yĩne pé tyípínìnɛ.

7 Nónó-á me gbah tẽ tyípéplɔlɛ n pí, ne pé kyí yõ yõnó wε, gbílkínó mó ne n sah pé yõ, ànê pé mó tyé-ńkẽ min wε, à kí tyé-ńkẽ minne pépi kõ.

8 Té névye nónó-á yahle sàhnóle ñ tyí yõ, té gbi wẽkì kóló yahle té pèkè pínó sõ tẽ, à kí ñ fòkòvyâhnì pépi wẽkì, té kí fôhnó sah pé yõ.

9 Yèvyâhrì ànê tíkí képékè kí pí tyítukúní pípú pól tyílɛ. Kè kí tyah Nsyifunɔ ñgbò tyí, té kí pɔ yïni tẽ névye tyí nónó náh pí Nsyifunɔlɛ.

10 Nte gbílkínó, ànê yõ yõnó, ànê yèvini kí pí tyípéplɔ pípú nénúkù nukú pól tyílɛ. Kè kí tyah Nsyifunɔ ñgbò tyí, té kí pɔ yïni tẽ névye tyí nónó náh pí Nsyifunɔlɛ.

11 Yé náh wε di, Liyel náh névyelɛ n wah.

12 Névye nónó pól-á pè náh Moyisi tyi kõnsàhnóle n pnɛ té tyípêl pí, kéné tyi kõnsàhnó vyâh náh n wε n pi pépi tyí yíkínó sõkɔ. Nte nónó pól-á tyípêl pí té me Moyisi tyi kõnsàhnóle n pnɛ, pépi kí n tuke n pi à yĩne képahle.

13 Moyisi tyi kõnsàhnó tyíyónó nóhpú náh Liyel

n yah négblóle dé. Ké tyiyónó pípú ye.

¹⁴ Névye nónó-á pè náh pí Nsyifunołe, pépi náh Moyisi tyi kònsàhnóle n pn̄e, té pé kɔ dùkù mó tɔ pɔ yīne Moyisi tyi kònsàhnó yórélé. Käh pí sɛ̄, képah n wẽkì ne pāh pèpεyne n pn̄e pé gblɔ̄y, Moyisi tyi kònsàhnó kēnε pé tyí.

¹⁵ Pè me kélé n wẽkì képah sɔkɔ ne, Moyisi tyi kònsàhnó-á nê yo ne kè ne n pi, käh me pé nnɔ̄ sɔkɔ. Pé sɔnɔ̄ sɔkɔ, kèyählε pè n ne n me lékàhle pé gblɔ̄yne n kɔ̄, kèyählε n̄ te n ne n me gbile pé gblɔ̄yne n kɔ̄.

¹⁶ Nìvìnì tir nê-á nímɔ̄ n yo, à yīne képahlε, Liyel kì syɔ̄ Yesu Krista tyí kì névye tuke n pi pé sètñ̄n sɔ̄ tyi pól tyí sɔkɔ. Lésõle, tyi nɔpi kì wilki mɔ̄ kwèy.

Nsyifuno náh me Moyisi tyi kònsàhnó wålle n kɔ̄

¹⁷ Yépi nónó-á ne Nsyifuno-á yéle, yé me yé gbɔ̄ sah Moyisi tyi kònsàhnó yɔ̄, té yé gblɔ̄yne n yɔ̄ n sah ne Liyel-á me yépile.

¹⁸ Té Liyel dyɔ̄ yī-á nêne, yé kélé n pn̄e kyó! Yáh kwónó nê we Moyisi tyi kònsàhnó sɔkɔ, képah gbɔ̄ yɔ̄, yé pèpεyne n pn̄e dò.

¹⁹⁻²⁰ Kéne kwónó gbɔ̄ yɔ̄, yé ne yé pn̄enó-á syi ké yīn tyí, ànê yáh gbì p̄i dal mɔ̄, té nûkú yuku yītūbi yahle n t̄e, té me kyòole n mɔ̄ fēntû̄ sɔkɔ névye tyí yé yo kè? Yé me vînmɔ̄nɔle lékâm kɛ̄ névyelε n kɔ̄, té me wẽnp̄i yrɔ̄lε n kwɔ̄ yé yo kè?

21 Yé me no télolé n kwɔ, té yé náh yé gblɔy wɔlε n kwɔ kè? Yé me névyelε n kwɔ ne pè káh yībelε n yī, té yépi wɔ n yī kè?

22 Yé ne fòfikì káh ne n pì, té yépi wɔ kélé n pì kè? Yé ne fal fal tǎn tyí náh no yé tyí pólle, té mó tɔ tǎn vi yīlε n yī n tókohi kè?

23 Yé me yé gblɔyne n yō n sah ne yáh Moyisi tyi kònsàhnóle n pnε, té mó tɔ me sé dêlle n pì. Liyel náh yé n yilo yò di?

24 Yé náh we di, kè me wárkínsàhnóle Liyel wεy séréy soko ne: «Yépi Nsyifunɔ ye yíkñi téló kõ pè Liyel yínnε n yíkì.»*

25 Gbì tẽ wɔ ye, yōre me kòkè tyí yâh me fẽ n kɔ Moyisi tyi kònsàhnó wâl yō. Ntε yâh me sé dêlle n pì, yé kònó pì nònólε.

26 Kò-nkè névi nê tẽ-à fyò n kɔ Moyisi tyi kònsàhnó wâl yō, Liyel kí tẽ mɔ kõ kènkõbe soko.

27 Yépi Nsyifunɔle, Moyisi tyi kònsàhnó wárkínsàhnó me yé tyí, ànê yé se mó tɔ kòkè tɔ kõ. Té képah fyé yō, yé me Moyisi tyi kònsàhnó dêlle n pì. Käh pì së, kò-nkè névye nónó-á me Moyisi tyi kònsàhnó wâlle n kɔ, pépi ye kí pɔ lékàhle yé kõ n pi.

28 Yé náh we di, névi kònó náh n pì tẽnε Nsyifulε. Kòkè kònó nótólí tɔ náh n pì névile Nsyifulε.

29 Liyel-à névi nê ní vi mɔ, tẽ wɔ ye n pì Nsyifu yésyìkìle. Kòkè yésyìkì tole, Liyel Mirki ye n pì

* **2:24 2.24** Yah n te Nsyeremi 52.5.

kéle ní sōkō, Moyisi tyi kōnsàhnó náh. Nsyifu yèsyìkìlē, Liyel ye n sō ñne, névi náh.

3

Névye pól me pílkínó sōkō

¹ Wâh pí Nsyifulé té kôkè kô, yôre se me ké tyí?

² Ké yôre me gblò yey yey pólle. Pépi ñgbò gbò sōkō ye Liyel dahbi ñ weyne.

³ Nte à, pépi sōkō túkù-á yahle kólóle ké wëkì yõ, képah se kí po Liyel tó kó à kí yahle kólóle ñ tyi yónó sõ?

⁴ Ì ðé! Névye pól sénsõ me mìnyobelé, ñte kè yïne kè ne me píkínóle ne Liyel wɔ-á n kó ñ tyiyónó sõ, sõ-á kéle wárkínsàhnóle ñ wey sébéy sōkō ne:

«Á tyiyónó yïne kè kè wëkì ne gbi yó-ò-á ále.

Pàh ále n tuke, gbi yïne kè we á tyí.»*

⁵ Nte ápi këkùnó-à kí po kè kô kè we pí ne Liyel-á me tómm à, á kí tõ yo sõ wé? Képah se n wëkì ne Liyel náh me n kó gbi wëkì yõ, wäh ñ fòkòvyåhnì sōkō fóhnóle n sah á yõ? — Névi yòtâhsyi sõ dükù ye mé yah té kélé n yo. —

⁶ Ì ðé! Kàh me së, té Liyel kí tuke sõ këkøyó névyele wé?

⁷ Nte nímo mìnì yónó-à kí me kè wilki mó ne Liyelle, gbi Liyel-á ñne ñ yïn kô kè kí n gbilki à, sõ pí té lékàh kí tõ nímolé n kô á kí ne tyípékè pí-ò sõ ñne?

* **3:4** 3.4 - Yah n te Gbálnó 51.6.

8 Té névye yīn yíkípú yísyó ne, ápi-á me n yo ne pèkè-á yīne kè ne n pi, nē-á kí n po n pi pèporile. Lékàh ye yīne kéne névye dùkù kõnôle.

9 A yīne à yo sō yò wé? Ápi Nsyifunō se fõnfõ névye téló yō? Pólle! Yé náh we di, mé ye kè yo wah te ne Nsyifunō ànê nónó náh pi Nsyifunole, pé pól-á me tyípékè mnō sōkō,

10 sō-á kéle wárkínsàhnóle Liyel wey sébey sōkō ne:

«Négbí náh me pólle.

Nénukù nté fyé náh me.

11 Lékǎm névi náh me pólle.

Nnî yó nté náh me Liyelle n yah n kō.

12 Pé pól ye wěkì pèrey fin mō, té me mō pu wě tyí.

Ney náh me nē-á me tyípépěyné n pi.

Nénukù nté fyé náh me.†

13 Pé yìngbählo me léyâl yey yíkínmənsàhnó sō.

Pé névyele n vi n tē pé nénpórile.‡

Pé vyey welo me wahy sohrı sō.§

14 Plō yémənō welo ànê wěnpèl ó n ne n wil pé vyey sōkō.*

15 Kàh pi nékókè mó-ńsah yúkúnó wəle, pé gbähkì n ne n sal képah sō.

16 Pépi syō-ntâñ pól sōkō, pé yíkínó ànê pèkè ó kókóle n pi.

17 Yèvini wěkì tēne, pé náh képahle n pn̄e.†

† **3:12** 3.10-12 - Yah n te Gbálnó 14.1-3 ; 53.2-4. ‡ **3:13** 3.13 - Yah

n te Gbálnó 5.10. § **3:13** 3.13 - Yah n te Gbálnó 140.4. * **3:14**

3.14 - Yah n te Gbálnó 10.7. † **3:17** 3.15-17 - Yah n te Yesayi

59.7-8.

18 Pè náh Liyel yah tíkíle n pí pólle.»‡

19 Nte á mó tō pí ne, Moyisi tyi kɔ̄nsàhnó-á tyi nónó pólle n yo, sāh mε sé yey mɔ̄ sé wāl kópú t̄innε pé vyēy tū yīnnε, ànē lékàh wε yīnnε kèkoyó névye pól tyí Liyel yah sɔ̄ko.

20 Képah ye, ñnñi yó nítē náh n pí n pi négbíle Liyel yah sɔ̄ko Moyisi tyi kɔ̄nsàhnó gbò yõ.§ Yé náh wε di, Moyisi tyi kɔ̄nsàhnó yõre-á nénε, tyípékè ye kè névyele n wẽki.

Névye-á n pí négbólle dùkù nénε Liyel yah sɔ̄ko

21 Nte nukúnukú, Liyel ye kè wẽki ne páh mε névyele n pí négbólle pé yah sɔ̄ko. Moyisi tyi kɔ̄nsàhnó vyāh náh mε ké sɔ̄ko. Kénε tyi kɔ̄nsàhnó ànē Liyel tẽntõ syínyopu sébéynó nítē kè yo ó.

22 Yesu Krista yõ sénó gbò yõ ye Liyel névyele n pí négbólle ñ yah sɔ̄ko. Nê tẽ-à fyò sȭ Yesu Krista yõ, Liyel tẽ pí négbíle ñ yah sɔ̄ko. Yé náh wε di, wāhkì náh mε ké sɔ̄ko dò.

23 No pól ye tyípél pí, pè kõ pè tekí Liyel tɔ̄rí sɔ̄ko.

24 Nte Liyel yõbènɔrì pí pé tyí, à pè pí négbólle ñ yah sɔ̄ko nònóle Yesu Krista gbò yõ, ñmɔ nê-á pwah mɔ péle tyípékè sɔ̄ko.

25 Yesu Krista ye Liyel tɔ̄kɔ kõ sárkále, ne ñ tō kwénó gbò yõ, nónó-á së ñ yõ, pé tyípél yõ n mɔ pè kõ. Képah ále n wẽki ne Liyel-á me tómm. Ngbòlε, à náh lésõ mε névye tyípelle n mɔ n kõ,

‡ **3:18** 3.18 - Yah n te Gbálnó 36.2. § **3:20** 3.20 - Yah n te Gbálnó 143.2.

26 à lésō me sómnóle n pí. Nte nukúnukú, à me séle n mō n kō, té mó tō me névyelé n pí négbólé ñ yah sōkō, nónó-á sē Yesu Krista yō. Képah n wékì ne wāh me tómm té me névyelé n pí négbólé ñ yah sōkō.

27 Gblōy gbílkí-ñsah se tō me névi tyí? Ðō dé. Nte kwâh nê pí wé? Kè náh tō me á kí ne pé tyípínì sō me n mō n kō, Yesu Krista yō sēnó ye me n mō n kō képah ye.

28 Yé náh we di, ápi kí fẽ kè yo ne névi Liyel yō sēnó ó gbō yō-á tě n pí négbíle Liyel yah. Kè náh me á kí ne Moyisi tyi kōnsàhnó wāl kóló gbō yō sō.

29 Tòdī Liyelle, Nsyifunō ó Liyel se ñne? No téló tō Liyel náh ñne di? Awe, no téló tō Liyel ye ñne,

30 ñmō ó-á sōnpíle pí Liyelle. Nmō ye kí Nsyifunō pí négbólé ñ yah sōkō ñ yō sēnó gbō yō, té kí tō no téló tō pí négbólé ñ yah sōkō ñ yō sēnó gbō yō.

31 Nte käh pí sē, Liyel yō sēnó se me po á kō á me Moyisi tyi kōnsàhnóle n pí yōre kē kwâhlé? Ðō dé, yōre ye pyē á kélé n kō yò ñkē.

4

Liyel yō sēnó gbō yō ye Abrahmí pí négbíle

1 Sō me ápi kí yo Abrahmí tyí sōkō, ñmō nê-á á náh neyne? Kwâh nê me à fẽ we ñ yëngbë tähkìlé?

² Abrahmì tyípínì yīn-à sō ne Liyel à pí négbíle ñ yah sōkō, à náhkì sō fē ñ gblöyne n yō n sah kè. Nte à náh fē képah pí Liyel yah sōkō dé.

³ Kè me wārkínsàhnóle Liyel wey sébéy sōkō ne nké: «Abrahmì sē Liyel yō, Liyel mó à pí négbíle.»*

⁴ Nte kàh me tō pínó wékì yō, tōnpi ye n we ñ tō pínó lédyáhníne. Nònó náh à we kélé dé. A yīne ké wénóle.

⁵ Nte sē náh kélé Liyel tē wō tyí dé. Névi nê-à sō tōle n pí-nkéne té fyò me sē ñ yō, n̄mō nê-á tyípêl pípúle n pí négbólé, képah gbō yō ā tē pí négbíle.

⁶ Liyel-á névye nónóné n pí négbólé ñ yah sōkō pé tyípínì mónkō-ñkéne, yōtē dí Davidi pé nìvìnì wénó tyí yo ne nké:

⁷ «Névye nónó pílkí-ñtâñ-á yō mo pè kō, té pé tyípêl me niri pé tyí,
pépi tyí nō.

⁸ Tē ñgbē-à névye nónó tyípêl mónkō-ñkéne,
pépi tyí nō.»†

⁹ Kéne nìvìnì mènè, Nsyifunō ó tyí náh kélé dé, nónó náh pí Nsyifunōle pépi tō tyí ye. A kè yo sē yō ne, Abrahmì Liyel yō sēnó-á à pí négbíle Liyel yah.

¹⁰ Nte gbí nê me Liyel pí ñne négbíle? Ñ kō-ñké gbí sōkō se, tū ñ kōntenō náh sōkō se? Óõ, ñ kōntenō náh sōkō náh dé, ñ kō-ñké sōkō ye.

* ^{4:3} 4.3 - Yah n te Yenesi 15.6. † ^{4:8} 4.7-8 - Yah n te Gbálnó 32.1-2.

11 Képah náh sōkō ye Liyel à kō à kōkè kō. Kéné kōkè kélé n wēkī ne wāh à pí négbíle ñ yah sōkō ñ yō sēnó gbō yō ñ kō-nkē gbí sōkō. Kāh pí sē, kō-nkē névye nónó-á sē Liyel yō, té pí négbélle Liyel yah, Abrahmī pí pépi súle Liyel yah.

12 Té pí kènkōbe tō súle, nónó-á pè náh me n yah pé kōnó ó tyí, pè me sē Liyel yō Abrahmī tyí kōlē gbí nē-á à náh tōnì sō me kō.

*Abrahmī Liyel yō sēnó gbō yō ye Liyel ñ vyāhle
ñmō ànē ñ náh tān kō*

13 Yé yah, Liyel-á ñ vyāhle Abrahmī ànē ñ náh tān kō ne páh kí kèkōyōle pè kō, kē náh pí á kí ne Abrahmī-á n kō tyi kōnsàhnó wāl yō képah yīn sō dē, ñ pínó yīn ye négbíle Liyel yō sēnó gbō yō.

14 Liyel-á ñ vyāh kō nē tyí sōkō, kàh sō me pí ne tyi kōnsàhnó wāl kónó gbō yō sō képah n wē, yō se náhkí tō me ñ yō sēnó ànē ñ vyāh kōnó mē tyí?

15 Yé náh wē di, tyi kōnsàhnó ye n yilki n mō Liyel fōkōvyāhnìnē. Tyi kōnsàhnó-à n knē nýāh sōkō, kē dēl náh fē n pí nénpó.

16 Liyel-á ñ vyāh kō nē tyí sōkō, ñ yō sēnó gbō yō ye képah n wē. Képah kí pí yōbènōrlē Abrahmī náh tān pól tyí. Té kē náh pí ne tyi kōnsàhnó wāl kópú ó tyí sō à pí kélé dē. Nónó pól tō-á sē ñ yō Abrahmī tyí kōlē, pépi pól tyí ye à pí kélé. Yé náh wē di, Abrahmī ye á pól súle,

17 sõ-á kélε wārkínsàhnólε Liyel wεy sébéy sōkō nε: «Áwō ye mé pí kwlo kwlo náhnáh.»‡ Nmō ye ápi súlε Liyel yah sōkō, wāh sē nē yō. Nmō Liyel ye n yilki n mō lékyūlε, té yīlε n mō n vyāh wεyne nónó náh sō me.

18 Tir nē-á kē náh sō me gbō sah sah tēnε kē yō, Abrahmī n̄ gbō sah képah yō. A sē Liyel yō, képah yīnnε Liyel me à pí kwlo kwlo náhnáh névye súlε, sõ-á lésō à yo kélε n̄ tyí nε, n̄ náh tān-á kī pí dō.§

19 Té légbíne, Abrahmī sō kē wε nε páh wah mō náhnáh. A sō me ye lèkwě vyāh yah sōkō. N̄ kyī Sara tō pìkì sō sōkō te. N̄te képah fyé yō, w̄lk̄nō náh pí n̄ Liyel yō sēnō sōkō.

20 A náh tòtò pí sēnólε Liyel vyāh kōnō mē yō. N̄te à tāhkì wε Liyel yō sēnō gbō yō, à Liyelle n̄ gbilki.

21 N̄ sēnyīnō sō me kē yō nε, Liyel-á n̄ vyāh kō tir nē tyí sōkō, tēnwēnō-á me n̄ tyí kī fē kē pí.

22 Képah ye, Liyel me à mō kō négbíle n̄ yah sōkō.

23 Té kăh wārkī sah Liyel wεy sébéy sōkō nε: «Liyel à mō kō négbíle.» Kē náh pí nε Abrahmī ó yīn sō dē;

24 ápi tō yīn ye, ápi nónó Liyel yō sēnō-á kī n̄ mō n̄ kō n̄ pi, áyāh sōnpíle sē Liyel yō nē-á Tē n̄ḡb̄ Yesu lékó yilki mō.

25 A lésō ko mō ápi tyípēl yīnnε, té Liyel me n̄ lékó yilki mō ápi pí yīnnε négbłlē Liyel yah

‡ **4:17** 4.17 - Yah n̄ te Yenesi 17.5. § **4:18** 4.18 - Yah n̄ te Yenesi 15.5.

sōkō.

5

Névye wró kwrónmōnōle Liyelle n̄ yō sēnō gbō yō

¹ Api-á p̄i négbblōlē Liyel yah n̄ yō sēnō sōkō s̄e, yèvini we á wró n̄ne á T̄e n̄gbē Yesu Krista gbō yō.

² Yōbènōri n̄e wēkì-á yikí m̄o á tyí té ále kē sōkō yò, n̄mō ye dah m̄o ále kē sōkō Liyel yō sēnō gbō yō. Té á gbō sàhnó-á me kē yō ne áyáh k̄i Liyel t̄ɔrī we n̄ pi, k̄e me yōnōle á tyí.

³ Té à wil képah sōkō, yèvyāhr̄i n̄tē t̄o pínó me yō yōnōle ápi tyí. Yé náh we di, á p̄i ne n̄kē yèvyāhr̄i pínó-á névile n̄ pi gbáhnt̄-òle,

⁴ gbáhnt̄nō mó névile n̄ pi t̄enwe-òle mónyahnō gbíne. Névi-à p̄i t̄enwe-òle mónyahnō sōkō, n̄mō gbō sàhnó n̄ ne n̄ me Liyel yō.

⁵ Nte ápi n̄gbékì-á me Liyel sōkō dūkù n̄ne, à kélé á wēkì n̄ Mirki gbō yō wāh képah n̄ne á kō. Képah ye névi n̄-à n̄ gbō sah n̄ yō, sen náh t̄e n̄ pi.

⁶ Yé náh we di, Liyel-á gbí n̄e yah t̄oko sah, kăh p̄o n̄, Krista ku tyípēl pípú pwah n̄ m̄o yīnn̄e. Té légbińe, ápi lésō me tăhkì kēne á sōkō.

⁷ Névi n̄-á k̄i f̄e syi n̄ ku n̄ pi négbí yīnn̄e, t̄e wénō k̄i tah. Gbökénp̄i n̄n̄i k̄i f̄e f̄e syi ku p̄epɔr̄i pí-ò w̄o yīnn̄e.

8 Ntē Liyel-á kélə á wěkí dùkù nēnē ne á tyí-á nō pé tyí, kè we yò: Api lésõ me á tyípēl sōkō sē té Krista ku á pwah n mō yīnnē.

9 Té nukúnukú, áyah fyò pí té négbólé Liyel yah sōkō Krista kúnó gbō yō, Liyel fòkòvyāhnì wō yah se pyé à kí n ye n pi kōnólé á tyí?

10 Ayáh lésõ me Liyel sépébíle, à á wró tō sah nne n Pídí kúnó gbō yō. Té n Pídí tě-á fyò me min sōkō, à se kí pyé n ye n pi á pwáhnmōnōle?

11 Té kè náh yīn képah ó tyí dé, kè tō me yō yōnóle á tyí Liyel yah sōkō Tě ngebē Yesu Krista yīnnē, nmo nê-á á wró tō sah Liyelle.

Tyi nónó-á we Adama tyí sōwāh ànē nónó-á we Yesu tyí sōwāh

12 Yé yah, nénukù yó yīn ye tyípékè de kèkōyō. Kéné tyípékè ye yorí mō kūnē. Té névye pól me kū mno sōkō, pé pól-á sōnpíle tyípékè pí...

13 Moyisi tyi kōnsàhnó pō tyípékè we kèkōyō. Ké pō-ńkē gbīnē, tyípékè mè náh sō me n mō n kō.

14 Té sépinó pól sōkō, à tōkō Adama gbī tyí, pōpō à pō nō Moyisi gbī tyí, névye pól sō me kū mno sōkō. Pè náh sénsō tyípékè pí Adama tyí kōlē nmo nê-á Liyel dēl pí, nte kū sō me péle n tě. Névi nê-á sō yīnē à pō, Adama pí nmo kētōlē.

15 Ntē tyípékè nê-á pí, kè náh me sāh yah yah tēne yōbènōrūle Liyel-á nēnē n pí. Gbī ye, nénukù tě wō tyípékè yīn ye névye náhnáh ku ó; nte Liyel-á yōbènōrī nê pí á tyí, ànē wāh syō

Yesu Krista tō gblōy nūkúní tyí à pèpɔrì nê pì nékwínkí tyí, sépi ye kal.

¹⁶ Liyel-á pèpɔrì nê pì, kē swɔ náh me nūkúlē nénukù tyípékè mè tyílē. Yé náh wé di, nénukù tyípékè yĩn ye lékàh wé. Ntë névye tyípêl náhnáh pínteno náh ye Liyel yòbbènɔrì pì pé tyí à pè pì négbólē ñ yah sɔkɔ.

¹⁷ Gbì tẽ wɔ ye nénukù tyípékè ye mɔ névyelè kũ mnɔ sɔkɔ ó, ntë Liyel-á yòbbènɔrì ñgbẽ pì nónó tyí à pè pì négbólē ñ yah sɔkɔ, pépi kì me min sɔkɔ Yesu Krista gblōy nūkúní gbò yõ, kì tɔrílē n pì.

¹⁸ Sɔ-á nénukù tyípékè pínó lékàhle no pól yïni tẽ, sɛ ó ye, nénukù tyípérèy pínó yïn ye no pól kì fɛ pì négbólē, nê-á kì pè kɔ pè kì tyé-ñkẽ min wé.

¹⁹ Sɔ-á nénukù Liyel yóré yáhlenɔ pɔ kéné névye náhnáh kɔ pè pì tyípêl pípúlē, sɛ ó ye, nénukù Liyel yóré fënsyinɔ yïn ye névye náhnáh kì pì négbólē Liyel yah sɔkɔ.

²⁰ Tyi kònsàhnó tẽ wɔlē, képah ye pɔ tyípêl kɔ sè kwel. Té tyípêl-à kwel nyãh sɔkɔ, Liyel n mó yòbbènɔrì pì nénpó sɔkɔ nê-á kal sépile.

²¹ Käh pì sɛ, sɔ-á tyípékè névye pól dahbì kũ mnɔ sɔkɔ, sɛ ó ye, yòbbènɔrì nê-á Liyel n pì névye tyí à péle n pì négbólē, képah tō kì tyé-ñkẽ minne pé pól kɔ ápi Tẽ ñgbẽ Yesu Krista gbò yõ.

6

Nê-à kwɔ mɔ Yesu Kristale, tẽ kì min pì dùkù

kí vi mɔ pi sánnɛ

1 Sõ me ápi kí yo yò wé? A se yīne à yõ n sōkō tyípēl pínó sōkō, Liyel kõ à yõbènɔrile n gbah n pi á tyí?

2 Óõ dé! Ápi á náh vi tyípēl pínó kõ á kí ne á sõ ku. Té á kí pi sõ té kí tõ põ á minne n pi tyípēl pínó sōkō?

3 Yé náh pĩ ne, ápi nónó pól-á wel wilki ni sōkō à kwro mɔ Yesu Kristale, á wèlnwilkinó mè-á me á kí ne kúnó sõ ápi tɔ ku ñne wẽ tyí di?

4 Wèlnwilkinó mè sōkō, ápi tɔ ye ku ñne wẽ tyí, té yĩ ñne wẽ tyí. Té ñ lékó-á yilki mɔ Sú Liyel těnweno ñgbë gbo yõ sõ, së ye ápi tɔ min pi dùkù vi mɔ pi sánnɛ.

5 Yé náh we di, áyáh fyò kwro mɔ ñne à kũ dùkù nukú ku, ápi tɔ lékyi kí põ n yilki n mɔ n pi ñmɔ tyí kõle.

6 A yīne à pĩ ne áyáh sõ me n pi dùkù nêne ñgbòle, áyáh képah kwro mɔ syi Kristale dahni yõ à ké tyí yuki, té we wil tyípékè yõri sōkō.

7 Yé náh we di, névi nê-à ku, tẽ vyâh n de tyípékè pínó sōkō.

8 Té áyâh fyò ku ànê Kristale wẽ tyí, á sënó me ké yõ ne áyáh kí á min pi ñne wẽ tyí.

9 Ápi pĩ ne Krista lékó-á yilki mɔ, à náh tõ n ku n yah n pi, kũ náh tõ tẽ we n pi ñ tyí.

10 Wăh kũ nê ku yò, tyípēl tyí yuki yñ ye kúmm à ku. Nte nukúnukú wăh me min sōkō, à me ñ minne n pi Liyel tyí yõ.

11 Së ó ye, yépi tɔ yīne yè pĩ ne yáh yé náh vi tyípēl pínó kõ á kí ne yé sõ ku, té me min

sōkō Liyel tyí yō yé wró kwrónmōnō gbō yō Yesu Kristalē.

12 Gbí nê-á ye mē min sōkō kèkōyō mè sōkō yò, yé káh tō yε tyípékè pō fyāh yé yō, kē pō yéle n mō yé dyō dyō tyi pínó sōkō dē.

13 Yé káh tō yé wil gběnsē tǎntǎnnē tyípēllē n pī á kī ne tyípékè sō n tē yé yahle dē. Ntē yé yé gblöynē Liyel kō. Yé mē á kī ne yé sō ku té yé lékyī mē yilki mō. Yé yé wil gběnsē tǎntǎn pól fin mō Liyel kō sè pī tyígbló pī pī tōnpìyīlē.

14 Tyípékè náh tō n dákō n tē n pi yé yō pólle. Yé náh tō mē Moyisi tyi kōnsàhnō gbō sō sōkō dō. Liyel-á yōbènɔrī nêne n pī yé tyí, képah gbō sō sōkō ye yéle.

Gbí wěkì kólólē Liyel yah sōkō

15 A yīne à yo sō yò wé? Ayáh fyò mē yōbènɔrī gbō sō sōkō, té á náh tō mē Moyisi tyi kōnsàhnō gbō sō sōkō, képah se yó n wěkì ne tyípēl pínó wěkì-á yíkì mō á tyí? Ó dē!

16 Yé náh pī ne nké yâh tōle n pī nñi yó tyí yōbì sō yéle, té n sah n̄ tyí yō, yè n pī tē yōlē kègbì yō di? Sē ó ye, yâh n sah tyípékè tyí yō, yè n pī kē yōbile, ànē kē n pō kūnē. Té yâh n sah Liyel tyí yō, yè n pī n̄ yōbile, ànē kē n pō gbí wěkì kólólē.

17 Yé lésō mē tyípékè yōrī sōkō. Ntē yáh kwónó nē wε, képah gbō yō, nukúnukú yé mē n sah Liyel yoré yō yé nnō pólle. Käh pī sē, á ye wěkì Liyel tyí.

18 Yé wil tyípékè pínó sōkō, té de gbı wěkì kóló sōkō.

19 Yépi tyi yah yáhnkwlonç ye ní kő mé tyi nòpile n yo à yīne névye pı dükùle yò. Ngbòlè lésõ, yáh yé wil gbënsê tǎntàn pólle pōpō ànē tyítukúniné n pı, à Liyel dêlle n pı sō; nukúnukú, yé séle gbı wěkile n kō, yè n ne n me wìlkìnsàhnóle Liyel tyí yō.

20 Yáh lésõ me tyípékè yɔrı sōkō gbí nêne, ney náh me yéle n kyí n mo ne yé gbı wěkile n kō.

21 Kéne tyi nónó-á lésõ yé n pı, kwâh nê me yé we sōkō sé sōkō, à wil sen tyí sōkō, nê-á me yé yō kwey mè sōkō? Sépi tyé-ńsaħle kū ye dò.

22 Nte nukúnukú, Liyel-á yé wilki tyípékè yɔrı sōkō, yé me tôle n pı ñmɔ tyí, nê-á kí yé kő yé kí me wìlkìnsàhnóle n tyí yō, té kí tyé-ńkē min we n pi ké tyé-ńsaħ.

23 Yé náh we di, tyípékè lédyáhníné, kū ye. Nte Liyel-á kwâh nêne n yī névyele n kő, tyé-ńkē min ye. A képahle névyele n kő pé wró kwrónmɔnɔ gbò yō Yesu Kristale, ñmɔ nê-á ápi Të ñgbëne.

7

Yesu yō sēpú wìlnóle Moyisi tyi kɔnsàhnó yɔrı sōkō

1 N yǔnpyé, yé tyi kɔnsàhnóle n pnɛ. Képah ye, máh kí nê yo n pi yé tyí, ké sèndi náh yéle. Névi tẽ-à fyò me min sōkō, à me tyi kɔnsàhnó gbò sō sōkō.

2 Sē ó ye, sê nê-à de pe tyí, n pe tẽ-à fyò me min sōkō, à me ñmɔ tyí yō fúr wěkì sōkō. Nte

tĕ pε-à fyò pō yah kwlo, à kī mε ñ gbløy yō fúr wĕkì sōko.

³ Té wàh de dí káhkí tyí té ñ pε sah min sōko, à kī n ye fòfínpile. Té ñ pε-à fyò pō yah kwlo, à kī mε ñ gbløy yō fúr wĕkì sōko. Wàh de dí káhkí tyí, fòfíkì náh képahle.

⁴ Képah núkú ó ye n̄ yūnpyé, yépi wró-á kwro mō Kristale, kè mε á kī ne yé tō sō ku ñne. Kāh pī sĕ, yé náh tō mε Moyisi tyi kōnsàhnó gbō sō sōko. Nte ñ lékó-á yilki mō, yé mε ñmō tyí yō núkúnukú, nē-á kī á kō á kī Liyel dyo dyo tyile n pī.

⁵ Yé náh we di, áyah lésō mε á dyo dyo tyile n pī gbí nēne, Moyisi tyi kōnsàhnó lésō mε tyípékè dékè kō kē á tē, á kō á mε tyile n pī nónó-á kī kūne á yīni n tē n pī.

⁶ Nte núkúnukú kwâh nē yōri sōko-á lésō ále, áyah á náh vi kè kō á kī ne á sō ku, á ye wil Moyisi tyi kōnsàhnó gbō. Té núkúnukú á kī tōle n pī Liyel tyí pī dūkù késānnē ñ Mirki gbō yō. Kè náh tō n pī n pi ñgbò tyí kōle gbí nē-á sō á mε Moyisi tyi kōnsàhnó wārkínsàhnó gbō sō sōko.

Moyisi tyi kōnsàhnó-á tir nēne n pī

⁷ Sō mε ápi kī yo yò wé? Tyípékè se Moyisi tyi kōnsàhnólē? Ó dē! Sépi gbō yō ye n̄mō pī tyípékèlē. Sépi-à sō mε yó-ñkēne ne ñkē: «Káh yīwilkile n pī!» Mé se náhkī pī ne tyípékè-á yīwilkī pínolē?

⁸ Kăh pı sĕ, tir kōnsàhnó mè ye wĕkì yikü mɔ tyípékè kő kè wε syō à nímɔ mɔ yíwílkí duke pól pínó sōkɔ. Yé náh wε di, Moyisi tyi kōnsàhnó-à sō mε n knε, tăhkì náh n wε n pi tyípékè sōkɔ.

⁹ Moyisi tyi kōnsàhnó pó-níké gbíne, nímɔ sō mε min sōkɔ. Nte tir kōnsàhnó-á fyò pɔ, tyípékè tăhkì wε

¹⁰ à pɔ nímɔ min syi. Kéne tir kōnsàhnó nê-à sō yīne kè pɔ nímɔ kő mè min wε, képah ye pyě pɔ kūne nímɔ yīni té yò só.

¹¹ Tyípékè ye syō tir kōnsàhnó tyí à nímɔ pilki, té kūne n yīni té.

¹² Kăh pı sĕ, Liyel tyi kōnsàhnó pól mε yályál. Sè mε gbi wĕkì yõ, té mó tó mε ple.

¹³ Sépi nónó-á mε ple, sépi se n mɔ nímɔle kú sōkɔ? Jú dé! Tyípékè ye. Sé ye kè wĕkì dal mɔ ké gblóy dùkúle kwéy. Ké pil pépéy náh, té n fike ko. Sé ye tyípékè pil pépéy náh té gbah peke tir kōnsàhnó gbo yõ.

Névye mε tyípékè mnɔ sōkɔ

¹⁴ A pól pí yú nε Moyisi tyi kōnsàhnó-á wil Liyel tyí. Nte nímɔ gblóy dyo dyo tyi pínó sōkɔ, mε mε yõ só níne pée té yám tyípékè tyí.

¹⁵ Kégbí yõ, máh néné n pí, mé náh ké dùkúle n pné. Máh mé ké tyí nε mé pépéy né pí, mé náh képahle n pí. Té n dél-á né wóle, mè n pyé képahle n pí.

¹⁶ Nte máh n dél tirle n pí, mé sah ké yõ nε Moyisi tyi kōnsàhnó-á mε ple.

17 Kāh pī sĕ, nímō náh n pī kélé yò dē, tyípékè nê-á n sōkō, képah ye n pī kélé.

18 Yé náh we di, tyípépĕy yó nítē náh me ní gblöy dyo dyo tyi sōkō. Tyípépĕy pínó sōnō me ní sōkō, té kē fēnpinō tāhkì náh n we ní sōkō.

19 Mâh me kē tyí ne mé tyípépĕy nê pī, mé náh kélé n pī. N té n pyě pèkè wōle n pī nê tyí náh nō ní tyí.

20 Nte māh ní dēl tirle n pī, nímō náh n pī kélé yò dē, tyípékè nê-á n sōkō, képah ye n pī kélé.

21 Mâh nê kyɔmī we ní gblöy sōkō, kē we yò: Mâh me kē tyí ne mé tyípépĕy pī, pèkè ó n ne n yīn ní yah.

22 Liyel tyi kōnsàhnó tyí nō yīl ní tyí ní ní pólle.

23 Nte mé kē kyɔmī we ne, sépi nónó tyí-á nō yīl ní tyí, māh ne mé sé wällē n kō, kwâh yó n we ní sōkō nê-á me séle n fwo. Kéne kwâh ye mō sah níne tyípékè yɔrī sōkō.

24 N yām pínó dūkù tēne n yah yò lé! Nê tē ó kī pō we syi fin mō níne kéné kwâh tyí, képah nê-á n mō ní yō kūnē?

25 Liyel ye, ápi Tē ñgbë Yesu Krista gbò yō. Gbilkínó ne n sah ní yō képah yīnne.

Mâh ne mé kē yo yōtukule, Liyel tyi kōnsàhnó wāl kóló tyí me ní tyí ní ní sōkō. Nte ní gblöy dyo dyo tyi pínó sōkō, mé me tyípékè yɔrī sōkō.

¹ Núkúnukú tēne, nónó wró-á me kwrónmōnōle Yesu Kristale, Liyel tukey náh tō n syikí n pi pé yō.

² Yé náh we di, Liyel Mirki nê-á minne névile n kō tē wró kwrónmōnō gbo yō Yesu Kristale, képah ye we wilki nmóle tyipékè ànê kū mno sōkō.

³ Moyisi tyi kōnsàhnó náh sō fē képah pi n pi dō. Névye gblōy dyo dyo tyi pínó sō me kān pi kélé képah ye. Kāh pi sē, Liyel me ñ Pidí tekī mo à pō dubi névi wil dükùlē ñ tyí ápi tyipél pípú tyí kōlō, té ku ápi tyipél yinne, sé tyí we n yuku yinne névye sōkō.

⁴ Api nónó-á á dyo yíi tyi we ye, té Liyel Mirki sō tē. Liyel kè pi ne á fē tyi kōnsàhnó tyiyónóle n pi. Képah ye à kō à képah pi.

⁵ Yé náh we di, névi nê-à ye ñ dyo yíi tyi yah syi ñ tyí, tē sōnō n ne n me ñ dyo yíi tyi ó yō. Nê-à mó ye Liyel Mirki yah syi ñ tyí, tē sōnō n ne n me Liyel Mirki dyo yíi tyi ó yō.

⁶ Wâh á dyo yíi tyi sō tē, ké syi-ñsah n pi kūnē. Té wâh Liyel Mirki dyo yíi sō tē, ké syi-ñsah n pi yevini ànê tyé-ñkē min wénóle.

⁷ Kègbı yō, névye nónó dyo yíi tyi-á yah syi pé tyí, Liyel sépébí ye péle pāh sōnpíle yahle sàhnóle Liyel tyi kōnsàhnó yóré yō. Pè náh fē sé wâl kō ntēne dō.

⁸ Té névye-à pé gblōy dyo yíi tyile n pi, Liyel yi náh n yuku péle.

⁹ Yépi tē wōle, yé náh me yé gblōy dyo yíi tyile n

pı. Liyel Mirki dyo yī̄ tyi ye yé mε n pı, képah nē-á mε yé sōkɔ. Krista Mirki-à n knε névi nē sōkɔ, tē náh mε n̄ tyí yō̄.

¹⁰ Krista-à mε yé yahle n tē, yé kı sénsō pɔ kū n pi ó, n̄te Liyel Mirki gbō yō̄, yé pı négbılóle Liyel yah sōkɔ à tyé-ńkē min wε.

¹¹ Liyel nē-á yilki mɔ Yesu lékólε, n̄ Mirki-à kı mε yépi tɔ sōkɔ, yáh sɔ̄ pɔ ku, yé lékyī kı yilki mɔ kı tyé-ńkē min wε.

¹² Képah ye n̄ yū̄npyé, á yī̄ne à Liyel Mirki dyo yī̄ tyile n pı, á náh tō yī̄ne à á gblōy dyo yī̄ tyile n pı.

¹³ Yâh yé dyo yī̄ tyile n pı, yé kı ku. N̄te Liyel Mirki gbō yō̄ yâh yé dyo yī̄ tyi wε yε, yé kı tyé-ńkē min wε.

¹⁴ Yé náh wε di, Liyel Mirki-à nónó yahle n tē, Liyel wěnp̄i ye péle.

¹⁵ Liyel-á n̄ Mirki nēne yé kő, kè náh yéle n mɔ yō̄ri pínó sōkɔ ànē tíkí pínó sōkɔ dē. Képah ye pı yéle Liyel wěnp̄ile, té yé fē n yo yī̄np̄o n̄gbēnε ne: «Bō, ápi Sú!»

¹⁶ Liyel Mirki mè ntē ye á kő á s̄e yī̄ ké yō̄ ne Liyel wěnp̄i-á ále.

¹⁷ Té áyáh fyō pı n̄ wěnp̄ile, á vyāh kı wε pěp̄orı sōkɔ, wăh n̄ vyāhle n̄ wěnp̄i kő nē tyí sōkɔ. Liyel-á pěp̄orı nē pı Krista tyí, ápi tɔ vyāh kı wε ké sōkɔ. Áyáh fyō mε yèvyāhrile n̄ pı wε tyí Kristale, gbílkínó kı n sah n pi á yō̄ n̄ne wε tyí.

Gbílkínó nē-á kı pɔ n wε n pi

¹⁸ Mé pī nε áyáh mε yèvyāhrı nē sōkɔ kwεy mènε, képah náh mε sāh n yah yah tēnε gbílkínó ñgbē nē-á kī pō n sah n pi á yō ñsōnε.

¹⁹ Liyel wēnpī-á kī gbílkínó wε n pi sō, képah ye ñ yī móñóno pól mε n deki.

²⁰ Yé náh wε di, Liyel yī móñóno pól mε yōre kē tāhkì yō gbō sō sōkɔ. Pépi dyō dyō tē náh nε kè pī sē dē. Nē-á sah péle kē gbō sō, ñmō ye pī kélé. Nte gbō sàh-ñsah tō mε pé tyí.

²¹ Sō yō mε n pi, Liyel yī móñóno pól kī pō n wilki n pi yōrī sōkɔ yíkínó pí-ò gbō. Té kī gbílkínó wε wē tyí Liyel wēnpile.

²² Nte à pō syi kwεy mè tyí, á pī nε Liyel yī móñóno pól-á mε n gbī kúrntēsè tyí kōlē yèvyāhrı tē tyí.

²³ Té kè náh yīn pépi ó tyí dē, Liyel-á ñ Mirkile ñgbòlē ápi nónó kō, ápi tō mε n gbī á fōkɔ táhló sōkɔ, mε gbìyìkile n syikì sō nē-á Liyel kī kè wēkì n pi nε áyáh pī pé wēnpile, té kī pwáhnmōnō wε dal mō.

²⁴ Yé náh wε di, á ye pwáhnmōnō wε. Té kè mε á kī nε sō-á ñkēnε névi ñ gbō sah kwâh yō pónwēnō yō. Nte wàh kè wε syi te, à náh tō ñ gbō sah n pi kē pónwēnō yō dō. Wàh kè wε syi te, à kī tō ñ gbō sah sō kē pónwēnō yō?

²⁵ Nte áyâh tōnì mε kwâh nē wénsyi-ñkēnε, á sōmnó pī ñ té á gbō sah kē pónwēnō yō.

²⁶ Sē ó ye, Liyel Mirki tō mε ápile n yohni n mō á tēnkwlóno yīnne. Yé náh wε di, ápi náh pī nē-á yīnε nínóle. Nte Liyel Mirki mε nírlē n pī ápi tyí

nê-á ápi náh fẽ ké dùkù yah yo.

27 Té Liyel nê-á névye fōkō táhlóle n pnε, ñ Mirki-á me nêne n yah n kō, ñmō kélé n pnε. Yé náh we di, ñ Mirki nírile n pí Yesu yō sēpú tyí à yīne ñmō dyo yī tēne.

28 A mó tō pí tōle ne Liyel tyí-á no nónó tyí, à tyi pólle n pí pépi tyí pækì yīnnε, pépi nónó-á à ye à yīne wāh kè yah tōkō sah sō.

29 Liyel-á nónó yah wilki ñgbò dùkùle, à ye kwāh tē kè yah tōkō tōle ne pāh yīne pè pí pé Pídí tyí kōle, ñmō kō à pí pé pól nénkyíle.

30 Wāh kwāh tē nónó yah tōkō, à ye pè ye tōle. Wāh nónó ye, à ye pè pí négbló tōle ñ yah sōkō. Wāh nónó pí négblóle ñ yah sōkō, à ye yō yōnóle pè kō.

31 Sō me ápi kí yo yō wé? Liyel-à me ápile, nê kí fẽ á fwo?

32 Nmō nê-á à náh ye ñ yēngbē Pídí kōnóle, à à mō kū kō ápi pól yīnnε. A kí pí sō té à náh yī téló pólle á kō à n tahlı n pi ñmō gbō yō.

33 Liyel-á névye nónó yah wilki, nê tē kí po n tōkō péle n kō? Liyel ye pí névyelε négblóle ñ yah sōkō.

34 Nê kí tō fẽ Liyel tukey kō kè kí syukí pé yō? Yesu Krista ye ku, té kè náh yīn képah ó tyí dé, ñ lékó yilki mō. Yé náh we di, à me tēnóle Liyel gbōyō sōle, té me nírile n pí ápi tyí.

35 Ápi tyínōnō nê-á me Krista sōkō, kwâh yō ntē náh fẽ ké yah kō n pi. Yèvyāhrı ò, tíkí képékè ò, fōhnó ò, kwækì ò, kwâh kẽ ò, dlo ò, kū ò, sé sōkō yó ntē náh fẽ ké yah kō n pi.

36 Kè me wárkínsàhnóle Liyel wey sébéy sōkō ne nké: «Áwō yïnné, ápi me kū dlo sōkō sōmesō. Pè me ále n pi á kí ne yípêy sō pè tē n yuku kònsah sōkō.»*

37 Nte sépi pól sōkō, á tyí-á nō Liyel nê tyí, nìmō gbò yō á pi tēnpnèpu ñgbnóle.

38-39 Gbí yō, ápi tyínóno nê-á me Liyel sōkō, té à syō á Tē ñgbé Yesu Krista tyí à kéle á wëki, ní sénýïnó me ké yō nε, kwáhmóní yó nté náh fē ké yah kō n pi. Kàh kí sō kúne ò, kàh kí sō minne ò, kàh kí sō yínyō tönpibile ò, kàh kí sō yòtòrínóle ò, kàh kí sō kwéy gbí tyile ò, kàh kí sō nísô tyile ò, kàh kí sō tēnpnènónóle ò, kàh kí sō yínyō tähkìnóle ò, kàh kí sō sétah sówäh tähkìnóle ò, sé sōkō yó nté náh fē ápi tyínóno yah kō n pi n tyí.

9

Yíkì nê névye-á Liyel yah tōkō

1 Krista tyí yō ye níne. Képah ye, máh kí nê yo n pi, gbí ye kéle, mìnì náh me ké sōkō. Liyel Mirki ye ké sōnō dahbí te ní sōkō ne nê-á mé kí n yo n pi, gbí-á kéle.

2 Yèkwɔrí ñgbé me ní sōkō. N ní me n suke gbímegbí.

3 Yé náh we di, máh me nê tyí, nìmō tyí sō náhkí yùkí ànê ní wró mó gbe Kristale ní yúnpýé swó sōkō, pé pwah n mó yínné, pépi nónó-á n yíkì névyelé.

* **8:36 8.36** Yah n tē Gbálnó 44.23.

4 Pépi ye Yisrayel nolé, Liyel-á nónó pí ñ wěnpile. Á yō yōnólé pè kō, té yégbékè kwrc mō péle gbáyí náhnáhlé, té tyi kō sah pè kō, té ñ ni dùkùlē pè wěki, té ñ vyähle pè kō.

5 Abrahami, ànê Yisakí, ànê Nsyakobípi ye pé náh tānné. Yíkí núkú ye péle Yesule wāh pō sétah yō. Nmō ye Liyelle, nê-á mē yíyin pól yō. N yīn ne n gbilki gbímegebí. Amiina!

6 Mâh nê yo sôkô yôtah, képah náh n wěki ne Liyel náh n kô ñ tyiyónó sô. Nte Yisrayel no pól náh pí Yisrayel no yésyìkìnìné Liyel yah sôkô.

7 Së ó ye, Abrahami wěnpí pól tō náh pí ñ wěnpí yésyìkìnìné. N pídí Yisakí wō wěnpí ye kí n mō n kô ñ pétóbéle sô-á Liyel yo kélé ñ tyí.

8 Mâh ne mé kè yo pallé, wěnpí nónó-á dubi gboyne, pépi náh Liyel wěnpile. Nónó-á dubi à yîne Liyel vyäh kônólé, pépi ye ñ wěnpile.

9 Yé yah, Liyel lésô ñ vyähle Abrahami kô ne nké: «Gbí yó yînkô gbíne, mé kí n syi pō á tînné, té Sara kí mē dînpir we dubi.*»

10 Tôc náh dé, yé yah Wrebeka tō tyíle kë: Ápi sútó Yisakí mè ye dubi à kô dînpi népî nímíné nónó-á kënînînë.

11-13 Gbí nê-á wěnpí nôpi náh tõnì dubi, pè náh tyítukúní pí, pè náh tyípéplö tō pí. Nte Liyel mē yo Wrebeka tyí ne: «Wěnpí nôpi sôkô, nénkyí të kí pō pí gbë të yôle.»[†] Kè tō mē wárkínôle Liyel wey sébéy ñtë sôkô ne nké: «Nsyakobi wō tyí

* **9:9 9.9** Yah n te Yenesi 18.10. † **9:11-13 9.11-13** Yah n te Yesesi 21.23.

ye nō n̄ tyí, Yesayu náh»‡ Yé náh wε di, képah n wēkì ne névi tyípínó náh Liyel n yah n̄ té tē yah n wilki. Névi n̄-á n̄ dyo, tē wō ye à n yah n wilki.

14 Sõ me ápi kí yo yò wé? Liyel náh me n kō gbí wēkì yõ di? A me n kō gbí wēkì yõ kè.

15 Yé náh wε di, à yo Moyisi tyí ne: «Mâh me kē tyí ne mé pèporí pí névi n̄ tyí, mě kē pí tē tyí. Té māh me kē tyí ne mé névi n̄ yām yah, mě tē yām yah.»§

16 Käh pí sě, képah náh n wil névi dyo yíi tē sōkō, képah náh pí n̄ gbáhntēnō sōkō dē. Nte kē n wil Liyel ó tyí, n̄-á névi yāmnē n yah.

17 Kè me wárkínsàhnólé Liyel wey sébey sōkō ne, Liyel-á yo Yesyipti yòtē dí tyí ne: «N tēnwēnō wēkì yīn ànē n̄ yīn wil yīn ye kèkōyō pól sōkō, n kō mé n̄ pí yòtēnē.»*

18 Käh pí sě, käh Liyel dyo, á n̄nî yām yah, té käh n̄ dyo á n̄nî pí kùkùtähkì névilé.

19 Gbòkénpí túkù kí fẽ ne, kwâh n̄ se pí té Liyel kí tō n tōkō névyele n kō ní? Nê se kí fẽ n̄ dyo dyo tyi yah kō ní?

20 Nte n̄ tē ó me áwolé, té á kí po Liyelle n kōlì? Pín se kí fẽ kē mó-ò piki yah ne, kwâh n̄ se pí té à pé mō sě ní?

21 Pní mó-ò tyí náh n̄ fährule di? A kí fẽ tyígbi pí pí pín mō kélé, té kí tō fẽ nýǎn tyi pí pí pín mō kéné fährí óle.

‡ **9:11-13 9.11-13** Yah n te Malaki 1.3. § **9:15 9.15** - Yah n te Yálnó 33.19. * **9:17 9.17** - yah n te Yálnó 9.16.

22 Liyel me ké tyí ne pé pé fòkòvyâhnì wilki mɔ, pé mó pé tähkì wëkì. Té wäh mó tõ sô yïne à ñ fòkɔ vyâh névye nónónε, à sómnó pi té ñ gblɔy ye náhnáh pé tyí.

23 Nte ñ tɔrì-á me gblò dùkù nêne, à sô me ké tyí ne pé kélé no téló wëkì, wäh pépi nónó yãm yah té pè yah wilki sah ñ tɔrì sɔkɔ de yïnnε.

24 Té kéné névyele, ápi ye. A náh á yah wilki Nsyifunɔ ó sɔkɔ dέ, ñte à tükù yah wilki yïkñi téló sɔkɔ,

25 sô-á Liyel kè yo sah Wose sébey sɔkɔ ne: «Névye nónó náh sô me nímɔ nolε, mé kì péle n ye n̄ nolε. Yïkì ne tyí náh sô nɔ n̄ tyí, mé kì kélé n ye n̄ dyɔ yïi yïkile.†

26 Té nýâh sɔkɔ-á lésõ kè yo pé tyí ne nímɔ no náh péle, nénpó mè ó sɔkɔ ye tɔ pè kì ye péle Min néte Liyel wënpile.»‡

27 Yesayi tɔ mó yo Yisrayel no tyí sɔkɔ ne nk̄e: «Yisrayel névye-à sô me dò pnε yo gbɔpɔ sèmiyâhrí sô, kwéy ó ye kì n pwah n pi pé sɔkɔ.

28 Yé náh we di, TÈ NGBÈ Liyel-á tyi nónó yo, à kì sè pi dal mɔ suú sétah yõ.»§

29 Té Yesayi tɔ lésõ kè yo sah ne nk̄e: «Tyi pól tyí ténwe-ò TÈ NGBÈ Liyel-à sô me á tükù sàh-nk̄ene min sɔkɔ, á duku náhki to Sodomì ànê Gbomɔri névye tyí kɔlε.»

30 Sô me ápi kì yo yò wé? Névye nónó náh pi Nsyifunɔle, pè pi négbolé Liyel yah ñ yõ sënó

† **9:25** 9.25 - Yah n te Wose 2.25. ‡ **9:26** 9.26 - Yah n te Wose 2.1. § **9:28** 9.27-28 - Yah n te Yesayi 10.22-23.

gbò yō, pépi nónó-á pè náh sō mē kélé n yah n kō.

³¹ Té Yisrayel no nónó wō-á pyě sō mē n yah n kō ne pé pī négblóle Liyel yah Moyisi tyi kōnsàhnó wāl kóló gbò yō, pè náh wē pī négblóle képah gbò yō.

³² Sō pī té pé náh wē pī négblóle wé? Pè náh sō mē kélé n yah n kō Liyel yō sěnó gbò yō, pè sō wē ne nké pé tyípínì-á kī fē pé pī négblóle Liyel yah képah ye. Pé gbákì ye pyě pè mī pé wilki n mō mō dákì tyí yō sō.

³³ Kéne dákìlè, Yesu Krista ye. Képah tyí ye wárkínsàhnólè Liyel wéy sábey sōkō ne nké: «Yé yah, mé kī gbákì mī mī dákì yó sah Siyō kwil sōkō. Névye wilki n mō mō tédákì yó ye kélé. Ñte névi nê-à n gbò sah kék yō, sen náh tē tē n pī.»*

10

¹ N yúnpyé, máh mē nê tyí ní pólle, képah ye ne Nsyifunó pwáhnmōnó wé. Mé mē Liyellé n ni pé tyí képah tyí sōkō.

² Yé náh wé di, mé kī fē kék yo ne păh mē gbah tē yí Liyel wékì kóló sōkō, ñte păh mē kélé n pī yítüri sōkō.

³ Liyel-á névile n pī négbíle n̄ yah sōkō dùkù néné, pè náh kék pī. Té pé yéngbék tyíle n pī, té Liyel tyí wō yahle.

* ^{9:33} 9.33 - Yah n te Yesayi 28.16 ; 8.14.

4 Krista ye pō Moyisi tyi kōnsàhnó tyi pī syi sé yīn tyí. Névi nê-à sē Krista yō, tē kī pī négbíle Liyel yah sōkō.

5 Névi-á fē n pī n pi négbíle tyi kōnsàhnó gbō yō dūkù nēne, Moyisi-á nê wārkì ké tyí sōkō kē wē yō: «Névi nê-à tyi kōnsàhnó sōkō tyiyónôle n pī, tē kī n minne n pī sépi gbō yō.»*

6 Ntē névi-á n pī négbíle Krista yō sēnó gbō yō dūkù nēne, kē me yónôle képah tyí sōkō ne: «Káh ne n sō á fōkō sōkō ne: <Nê kī dōkō kyi yīnyō?>» Nê kór-á, kī kyi Krista kō à kī tiki pō.

7 Képah náh pī: «Nê kī tiki yuku sétah sōwāh?» Nê kór-á, kī kyi Krista kō à kī wil lékókwil kī dōkō pō.

8 Ntē tir nê me tō yónôle wé? Kè me yónôle ne: «Liyel wey me á tnō. Kè me á vyāh sōkō ànê á nī sōkō.» Kéne weyne, Yesu Krista yō sēnó wey ye kélé, áyáh me nēne n yo n kō.†

9 Wâh kē yo á vyāhle ne Tē ñgbē-á Yesu Kristale, té sē ké yō á nī sōkō ne Liyel-á à lékó yilki mō, á kī pwáhnmōnō wē.

10 Wâh sē Liyel yō á nī sōkō, képah ále n pī négbíle; ànê wâh kē yo á vyāhle, képah ále n pwah n mō.

11 A náh we di, kē me wārkínsàhnôle Liyel wey sébey sōkō ne névi nê-à sē Krista yō, sen náh tē tē n pi.

12 Käh pī sē, wāhkì náh me Nsyifuno wró ànê nónó náh pī Nsyifunole. Tē ñgbē núkú ó ye me

* **10:5 10.5** Yah n te Levitiki 18.5. † **10:8 10.8** Yah n te Tōnyono 30.12-14.

pé pól tyí, nê-á pèpɔrile n pi no pól tyí nónó-á ñne n ye n gbo.

13 Yé náh we di, kè me wárkínsàhnóle Liyel wey sábey sokó ne nké: «Névi nê-à Tě ñgbë ye gbo, tě kí pwáhnmɔnɔ we.»

14 Nte sô me pè kí ye gbo ñne, né pè náh së ñ yô? N tyí wénnoh-ñkéne, pè kí së sô ñ yô? Pè kí we noh sô ñ tyíle né ney náh ñ tyí we yo pé tyi?

15 Té sô me Liyel wey kí yo, né névi náh tekí mo ké yo yinne? Képah ye kè me wárkínsàhnóle Liyel wey sábey sokó ne nké: «Kè me nìvìnìne wâh Nìvìnì tir yópú we pè pé gbáhkì tokó n pi.»‡

16 Nte no pól se yó Nìvìnì tir fë syi? Yé yah, Liyel tẽntò syínyo-ò Yesayi lésô me pikínyahnóle n pi ne nké: «Tě ñgbë, ápi-á tir nêne n yo, né së ké yô?»§

17 Së ye Krista yô sënó n we Nìvìnì tir nôhnó sokó. Té Nìvìnì tir mène mó, Yesu Krista tyí yónó ye.

18 Nte à; pè náh ñ tyí yónó noh yah di? Pè kè noh kyó! Kè me yónó níténe Liyel wey sábey sokó ne nké: «Pé yínpô me n dökó sétah yô pól sokó, pé wey me n yíni n tě kèkôyô tântân pól tyí.»*

19 Nte à; Yisrayel no náh lésô Liyel wey mè syíkí-ñsah pî di? Moyisi mó tõ kwâh tě kè yo ne Liyel-á ne nké: «Mé kí kè pi yé kô yé kí yíkí fôrôô yó yewanne n yah. Yíkí nê névye-á lékâm kë névyele, mé kí kè pi yé kô yé kí pé dyolé n

‡ **10:15 10.15** Yah n te Yesayi 52.7. § **10:16 10.16** Yah n te Yesayi 53.1. * **10:18 10.18** Yah n te Gbálnó 19.5.

yo.»†

20 Yesayi ñ ní syāh kē yo nítēne ne Liyel-á ne nkē: «Névye nónó náh sō me nímɔle n yah n kō, pépi ye we níne. Névye nónó náh sō me kwâh yó nítēne n yah n kō n tyí, mé n gblöyne pépi wëki.»

21 Nte Yisrayel no tē wō tyí sōkō, Yesayi ne Liyel-á ne nkē: «Gbīmègbí mè n ne n me ní gbàñ yíkú mō pè syíkú n tē, pépi nónó-á nòhnì-nkē ànê kèlekē névyelε.»‡

11

Liyel náh ñ náh vi Yisrayel no kō

1 Nte-à, Liyel se ñ náh vi ñ no Yisrayel tān kō? Ðó dέ! Yé náh we di, nímo tōle Yisrayel ney ye dò. Abrahmí náh ney yó ye níne, nê-á wil Bënsyame yíkí sōkō.

2 Liyel náh ñ náh vi ñ no kō wāh kwâh tē nónó yah wilki sah dέ. Yé se kí ne yé pínó náh me kē sōkō ne, käh me wárkínsàhnóle Liyel wey sébey sōkō ne Yeli-á sō me n tōkō Yisrayel nolé n kō Liyel tyí

3 ne nkē: «Tē ñgbë, pè ye á tēntō syínyopu ko mō, té sárká súkénkō-ñtâñ yíkú nónó-á me áwō tyí yō. Nmō ó wū n gblöy, té pè tō me n yah n kō n kònmo-ñsahle.»

4 Nte sō me Liyel yo ñ tyí? A ne: «Mé ye díbi nêpî këyô tōnó kyegbäm (7 000) wilki sah ní gblöy

† **10:19 10.19** Yah n tē Tônyonó 32.21. ‡ **10:21 10.21** Yah n tē Yesayi 65.1-2.

tyí, nónó-á pè náh gbètukunò di fal fal tō Baal
yah sòkò à kè gbilki.»

⁵ Képah núkú ó ye kwéy mè tō sòkò, névye
kwéy yísyó me wū tē Liyel-á yòbènɔri pì nónó
tyí à pè yah wilki.

⁶ Nte yòbènɔri-à kì nê Liyel pì pé tyí à pè yah
wilki, pé tyípínó gbò yō náh mó tō kè. Kàh me
sépi gbò yōlè, yòbènɔri náh mó tō dò.

⁷ Sõ me ápi kì yo yò wé? Yisrayel no-á nêne n
yah n kō, pé pól náh kè we. Nte Liyel-á nónó yah
wilki pé sòkò, pépi ó we kéle té téló wō ní me tah
tū

⁸ sõ-á kéle wárkínsàhnóle Liyel wey sébéy sòkò
nè: «Liyel ye pè pì tōrò. A pé yī pì sè náh me n
yah, té pé ní pì sè náh me n nohní, fóó à po syi
kwéy mè tyí.»

⁹ Yòtē dí Davidi tō tō kè yo ne nké: «Pé yōke
yīnè kè pì pé tyí pé tē tē vyónè, ànê pé tē tē kéyne,
ànê pé wilki n mō mō kwâhle, kì pé tyítukúninè
pè dyah.

¹⁰ Pé yī mó ne me syii, pè káh fē ne n yah, pè
mó ne me kwlónó sòkò gbímegbí tákóbí sõ me pé
yō.

¹¹ Nte-à, Yisrayel no-á pé gbáhkì mì syikì së-à,
pè se kì wū tē së kúmm? Së tē wō náh dé. Nte
pépi-á pilki, yïkïnï téló mó pwáhnmònò we, pépi
Nsifunò kō pè pé yewanne n yah.

¹² Nte pépi-à pilkinó-à kì me pì pèpori wénóle
kèkoyô névye tyí, té pé ténkwlònò me pì pèpori
wénóle yïkïnï téló tyí à, pépi-à pwáhnmònò we

te, képah náh n pí n pi pèpɔrì ñgbẽne kal di?

Névye pwáhnmoñle nónó náh pí Nsyifunøle

¹³ Yépi nónó náh pí Nsyifunøle, yépi tyí ye mé n yo wey mènè nukúnukú. Yesu tēntō névi ye nímøle nê-á me tòle n pí yépi yïnnæ. Tò mè me yõ yõnóle nímø tyí,

¹⁴ nê-á kí á no Nsyifunø kõ kè kí yïkïnï téló yèwanne n yah, n kõ mé kí pé túkù we pwah mɔ.

¹⁵ Yé náh we di, Liyel-á pè gbe milki képah-à me kèkøyó névye wró tō sah Liyelle à, wàh tō pø pé ye kwró ñnæ, kè kí pí sõ wé? Kè náh n pí n pi á kí ne lékyî sõ yilki mɔ di?

¹⁶ Sèmukø pye nónó-á ko gbrole, sépi-à kí me wilki sah Liyel tyí yõ, sé téló pól tó me ñ tyí yõ. Séswo sémin-à me sàhnóle ñmø tyí yõ, ké yïngbàn tó kí me ñ tyí yõ.

¹⁷ Nsyifunø me wólíví séswo sõnó sõ, té Liyel me ké yïngbàn kõlì. Té nónó náh pí Nsyifunøle, pépi mó me á kí ne kyëh sôkø wólíví séswo sõ, nê-á Liyel ké yïngbàn kõlì kyí pukubi wólíví yòhkì sõnó tyí. Yáh Liyel yòbbenorì nê we, képah n wil Nsyifunø tyí sõ-á wólíví séswo sõnó nïkì n yohni n mɔ yïngbàn púkúbínøle.

¹⁸ Képah ye, yïngbàn nónó-á Liyel kõlì kwε, yé káh séle n yilo. Yé káh yé gblöyne n yõ n sah, yépi tyí náh séminne, pépi tyí ye séle.

¹⁹ Yé kí fë ñ syah ne, Liyel-á yïngbàn nópi kõlì to té yépi we pukubi.

20 Gbı tĕ wō ye, pépi Liyel yō sĕ-ńkĕ ye Liyel kō à pè kōlī to té yépi we pukubi pé swō sōkō yé Liyel yō sĕnó gbō yō. Yé náh yīnē yè yé gblōyne n gbilki. Kè pyě yīnē kē ne n me tīkīlē yé tyí nítēnē nkĕ.

21 Yé náh we di, Liyel-à me yè-ńkĕnē séswō sōnó yīngbān kōlīnólē, yépi wō se pyě à kī wē yē yâh sĕ-ńkĕnē n yō?

22 Yé yah, Liyel ple, té mó tō peke. A peke pilkípú yō, té n pī ple yépi tyí. Ntē yé yīnē yè ne n me n pèpōrī mènē n pnē gbīmegbī. Képah-à pí-ńkĕnē, yé tō kī kōlī milki.

23 Ntē Nsyifunō tō-à kī pé kélékē pínó yal mo té sĕ Liyel yō, Liyel kī pè tō pukubi séswō sōnó tyí. Tēnwenō me n̄mō tyí kī n̄ syi pè tō pukubi.

24 Yé náh we di, yépi nónó náh pī Nsyifunōle, yé me á kī ne kyēh sōkō wólívī séswō sōnó, nē-á Liyel kē yīngbān kōlī kyī pukubi wólívī yōhkī sōnó tyí. Nsyifunō mó me wólívī séswō sōnó yīngbān tyí kōlē nónó-á Liyel kī pè tōkō pukubi sé séswō tyí.

Nsyifunō pwáhnmonōle

25 N yūnpyé, mé kī Liyel tir wōbìnsàhnó yō tyí yah yo wah yé syah, sōnko yè káh n pō yé gblōyne n tōkō n pī yī pípúle. Yé yah, Yisrayel no túkù kī wū tē níkísekókó pínó sōkō, pōpō kī pō nō gbi nē-á nónó náh pī Nsyifunōle, pè kī pwáhnmonō we, té kī de Liyel no sōkō.

26 Képah sōkō, Yisrayel no pól kī pyě pwah sō-á kēlē wárkínsàhnólē Liyel wey sébey sōkō ne

nk̄: «Pwáhnm̄-ò k̄ wil Siyō kwil s̄ok̄. A k̄ p̄o Nsyak̄obi no tyip̄él tókóbí t̄ yō pé yō.

²⁷ Nm̄ Liyel-á k̄ p̄o pé tyip̄él yō m̄ p̄è kō, té k̄ yégbékè n̄e kwro n̄ m̄ n̄ pi pélε, képah ye yō.»*

²⁸ Yah yōlε, Liyel sépebí ye Yisrayel nole p̄ah s̄önpíle N̄ivinì tir yahle, té képah wō mó neki yépile. N̄te yah yōlε, pépi ye s̄ō à yah t̄kō p̄i n̄ nole. Pé tyí n̄o n̄ tyí pé náh tān yīnnε.

²⁹ Yé náh w̄e di, Liyel-à kwâhlε névi kō, à náh n̄ yahle n̄ vi kélé n̄ syi pólle. Wâh névi n̄e ye, à náh n̄ nahle n̄ vi t̄ne n̄ kō pólle.

³⁰ Ngbòlε, yé lésō me Liyel yóré yahle. N̄te nûkúnukú, Nsyifuno t̄-á n̄ yóré yahle, à me yépi yām yah.

³¹ S̄é ó ye, Liyel yóré n̄-á p̄è yahle nûkúnukú yō, té Liyel me yépi yām yah, pépi t̄ yām yah yīn ye à p̄i képahle.

³² Yé náh w̄e di, Liyel ye no pól kō p̄è n̄ yóré yahle pé pól yām w̄e n̄ yah yīnnε.

³³ Liyel p̄epor̄i me gbl̄ d̄é! Lékām me yī ŋ n̄ s̄ok̄, n̄ f̄ok̄ se mó t̄o me dényīnole. N̄ tyi t̄e d̄ukù náh f̄e n̄ p̄i, n̄ syō-nt̄an t̄o náh f̄e n̄ p̄i l̄o.

³⁴ K̄ me wârkínsâhnol̄e Liyel w̄ey s̄ebéy s̄ok̄ ne nk̄:

«N̄e t̄e w̄o me T̄e n̄gb̄ s̄onoole n̄ pn̄e w̄e?

N̄e t̄e w̄o k̄ f̄e v̄inm̄onole à kō?†

³⁵ N̄e kwâh yōlε à kō,

té à p̄o k̄ lédyáhnínε t̄e kō náhle?»‡

* **11:27 11.27** Yah n̄ te Yesayi 59.20-21. † **11:34 11.34** - Yah n̄ te Yesayi 40.13. ‡ **11:35 11.35** - Yah n̄ te Nsyob̄i 41.3.

36 Yé náh wε di, yíyin pól wil ñmɔ tyí. Nmɔ móñó ye sé pólle. Sé pól me ñmɔ tyí yõ. Gbílkínó ne n sah ñ yõ gbímgabí. Amiina!

12

Min pínó késánnē Liyel wěkì kóló sōkɔ

¹ N yűnpyé, Liyel pèpori pínó yínnē ápi tyí, mé kélé n yah n kɔ yé tyí ne, yé yé gblöyne Liyel kɔ yé sɔ pí sárkále ñ tyí. Yè mó yé minne n pí yályál ñ yah sōkɔ, nê-á kí ñ yí yuku. Képah ye Liyel gbilki dùkù pèpereyne, yáh yíne yè nêne n pí.

² Yé káh kèkoyó névyele n yah n pí. Nte yé ye Liyel kɔ à lékám késánnē yé kɔ sɔnko yé vi mɔ. Képah sōkɔ, tyi nónó tyí-á me Liyel tyí, yé kí tẽ wε séle n wah n pnε. Sépi ye pí tyi tyípløle, ànê nónó tyí-á no ñ tyí, ànê nónó-á sōhkì kēne.

³ Liyel-á yòbènɔri nê pí nímo tyí, képah yínnē mé kélé n yo yé nénukù nukú pól tyí ne, yé káh yé gblöyne n gbilki n kah n mɔ. Yé ye gblöy tíkínmóñ sōnɔ ne n me yé sōkɔ, à yíne Liyel-á ñ yõ sénóle yé nénukù nukú pól kɔ sɔ.

⁴ Yé náh wε di, wil gbénsê nukú nukú ye á pól tyí, té tǎntànnē sé tyí dò, nónó-á sé pól pí pí tyi me sé tyí tyíle.

⁵ Sõ ó ye, ápi tɔ me dò, ñte á pól pí wil gbénsê nukúle tyí kɔlε á wró kwrónmóñ gbo yõ Kristale. A pól kwró mɔ pí nukúle wil gbénsê tǎntàñ tyí kɔlε nónó yétô-á me wẽne n tẽ.

6 Liyel-á pèpɔrì pi á tyí à nónóné á kõ, sè me sé tyí tyíle. Nê tyí-à kí me Liyel tẽntõnè syínyonõle, tẽ kélé ne n pi à yñne Liyel yõ sññó wëkile.

7 Nê tyí-à kí me sónmõnõle névye tyí, tẽ ne n so n mõ pé tyí. Nê tyí-à kí me névye kwónõle, tẽ névyelé n kwõ.

8 Nê tyí-à kí me névye vñnmõnõle, tẽ névyelé n vi n mõ. Nê tyí-à kí me pèpɔrì pínõle névye tyí, tẽ kélé ne n pi fòkòpènɔrì sôkõ. Nê tyí-à kí me névye yah tẽnõle, tẽ gbah tẽ kékõ sôkõ. Nê tyí-à kí me névye yãm yáhnõle, tẽ kélé n pi nìvìnì sôkõ.

9 Yé yñne yé tyí nõ wë tyí fòkòkwïnkõ kẽne kékõ. Yé pèkè pínó yal n mõ pnépné, yè mó pèpɔrile n pi.

10 Yé yé tyí nõ wë tyí yûnpíkõ núkú tyí kõle. Yé gbah tẽ yè yòyénne n sah wë yõ.

11 Yé kléykléyne n pi, yé káh pi gbândal névyelé. Yé tòlè n pi Tẽ ñgbë tyí yé nnõ pólle.

12 Yé gbò sâhnó-á me nê yõ, yé ne n me nìvìnì sôkõ képah yñnné. Yé sômnõle n pi yèkwɔrì gbïnè. Yé gbah n tẽ nírí pínó sôkõ.

13 Yé yé yûnpyéle n yohnì n mõ pé fyâh-ñtân sôkõ, yé mó népânné n tẽ ple.

14 Nónó-á yéle n fôh, yé sãmne n mõ pé sôkõ. Yé sãmmne n mõ pé sôkõ, yé káh léplõle n ye n mõ pé yõ.

15 Nónó-à me nìvìnì sôkõ, yé ne n me nìvìnì sôkõ péle wë tyí. Nónó-à mó me gbní sôkõ, yé ne n me gbní sôkõ péle wë tyí.

16 Yé yé fókósōnō pí nukúlε. Yé káh pí gbløy gbílkípúlε, yé yε gbløy tikínmōnō tyí nō yé tyí. Yé káh yé gbløyne n pí yī pípúlε.

17 Yé káh nn̄i yò nítē pèkè pínó wó dε n sōkō. Yé pèporule n pí no pól tyí.

18 Kàh kí me yépi tě ó ső, yé gbah n tě yé minne n pí yevini sōkō ànē no pólle kàh kí fē n pí n pi.

19 N nénónó, yé káh ne yáh yé gbløy vyāhlé n syi, yé kè toh Liyel sȳl. Yé náh we di, kè me wárkiñsàhnólε Liyel wey sébéy sōkō ne, Tě n̄gbé-á ne nk̄e: «Nm̄o tyí ye vyāh syínólε, nm̄o ye n dε wóle.»*

20 Té tō yo ké fí yó sōkō ne: «Á sépe-à me kweki sōkō, yī à kō à yō; wàh me ník̄i sōkō, yī à kō à wō. Wâh képah pí, kè me á kí ne n̄ségbnō ső á kwé mō n yōni yō.»†

21 Káh n yε pèkè kō kè fyāh á yō sōkō, n̄te áwō fyāh ké yō sōkō á pèpεy pínó gbō yō.

13

No pól yīne pè ne n sah kwil yōtām yóré yō

1 Tēnwēnō yó se me né kè náh wil Liyel tyí? Névye nónó-á me tōrí yō, Liyel sahk̄i sōkō ye péle dō. Képah ye, no pól yīne pè ne n sah kwil yōtām yóré yō.

2 Käh pí s̄e, névi nē-à yōtāmne n fwo, Liyel yóré ye tě n yahle. Té nē-à se mó tō Liyel yórélε n yahle, pèkè ye tě n yɔri n mō n gbløy yō.

* **12:19** 12.19 - Yah n tē Tōnyonō 32.35. † **12:20** 12.20 - Yah n tē Sém̄irn 25.21-22.

3 Tyípéplō pí-ò náh yīne tukey tūkèpu yah tíki pínóle. Tyítukúnī pí-ò wō ye yīne pé yah tíki pínóle. Wāh kī me ké tyí ne á káh yōtām tíkile n pī, tyípéplōle ne n pī, képah sōkō pè kī ále n sō.

4 A náh we di, Liyel tō sōkō ye yōtāmne á tyí pīkī yīnnē. Nte wāh tyítukúnīne n pī, pé tíki yīne kē n tē. Dípíyī náh pè kō nònóle dé, tēnwēnō me pé tyí Liyel tō mè sōkō kī fē fōhnó sah pèkè pí-ò yō, kī Liyel yrō wilki tē sōkō.

5 Képah ye á yīne n̄ ne n̄ sah pé tyí yō. Liyel fōkōvyāhnī yah tī to yīn ó náh dé, á nī to me kélē ále n̄ wēkī ne képah-á plē.

6 Képah tō yīn ye yē mórlē n̄ mō. Té nónó-á mó n̄ syi séle, Liyel tō sōkō ye péle kē tō n̄ sah n̄ pī yīnnē.

7 Kwāh nē-à yīne névi nē kōnóle, kélē tē kō. Mórīlē mórlí syí-òle n̄ kō, n̄ té lāpolē lāpo syí-òle n̄ kō. Wāh yīne n̄ névi nē yah tíki pī, tē yah tíki pī. Wāh yīne n̄ yōyén sah névi nē yō, kē sah tē yō.

Yé tyí-á yīne kē nō wē tyí sō

8 Nnī yō n̄tē kōlī káh we yé yō sōkō. Yé ye wē tyinōnō ó kōlī ne n̄ me yé yō. Á ní-ò tyí-à me nō á tyí, Moyisi tyi kōnsāhnó wāl pól ye á kō dal mō.

9 Kāh yo Moyisi tyi kōnsāhnó sōkō ne, ney káh fōfīkī pī, ney káh nékókē mō, ney káh yībe yī, ney káh n̄ yī wil n̄ ní-ò kwāh tyí, à tahlī tyi nónó tēlō tō tyí-á yónóle kē sōkō, sépi pól ye tir

kōnsàhnó nukú mè tuke mō yo ke nukúle ne nké:
«Ání-ò tyí yíne kè nō á tyí á gbløy tyí kōle.»*

10 Tyínoñó névi náh n pí n dah n mō névi tyí. Tyínoñó-à mē névi nê sōkō, tē mē Moyisi tyi kōnsàhnó wål pólle n kō n dal n mō.

11 Gbī nê sōkō-á álé, yé kè pí ó. Pwáhnmōñó mē yúkey álé nukúnukú à kal gbí nê-á lésō á së Krista yō. Képah ye, dō n yuku gbí nō.

12 Tyah kah te, tyah dal gbí mē yúkey. Á ye fëntü tyi we n ye. Liyel-á nêne á kō kyòo yah tō pí yínné,

13 à mó képahle kyòo yah tyípínó óle n pí. Á ye káh n pí yewònpibüle, á ye káh mó tō sëtëñiné n pí. Á ye káh n pí fëfínpibüle, á ye káh n pí prònpibüle. Á ye káh málle n kōlì, á ye káh yíwilkiile n pí.

14 Yé ye yé tyípínó pól ne mē Të ñgbë Yesu Krista tyí kōle. Yé káh n ye yé dyo dyo tyi pínó fyäh yé yō, kè pō yé mō tyítükúní pínó sōkō.

14

Káh á yúnpile n tuke

1 Névi nê Liyel yō sénó-à mē yúkú-nkéne yahle, yé tē ténó ple. Yé káh tē sónèle n kōlì.

2 Sō kénkō-á ññi Liyel yō sénó-à yuku yahle tē kō à mē fë yíyin pólle n yō, té nê Liyel yō sénó náh mó yuku yahle, kè mē tē kō à mē kò yahle;

* **13:9 13.9** Yah n te Levitiki 19.18.

3 yíyin pól yő-ò káh kò kò-ñkē névilə n yilɔ, kò kò-ñkē névi tō káh mó yíyin pól yő-òle n tuke. Yé náh we di, Liyel me tē tē ple dò.

4 Nte nê me áwɔlε, té á kí po ñnî yó tɔ̄npile n tuke? Wàh kí sô me n pi ple ò, à náh me n pi ple ò, képah me ñ yõtë dîne n yah kë. Nte à kí pi ple n pi. Yé náh we di, tähkì me Të ñgbë tyí kí fë à kô à kí n pi ple.

5 Túkù tyí sèpìn me sé tyí tyíle, túkù tyí sè me núkûle. Nte nê-à sô me nêne n sô, tē sënyïnɔ ne n me ké yõ.

6 Névi nê-á me sèpìnne n mɔ n kô, Të ñgbë tyí ye tē n pi kélé. Nê-à me yíyin pólle n yõ, Të ñgbë tyí ye tē n pi kélé. Yé náh we di, Liyel yïn ye tē n gbilki. Nê-à se yíyin pólle n yő-ñkëne, Të ñgbë tyí ye tē n pi kélé. Liyel yïn ye tē tō n gbilki.

7 Yé náh we di, ápi sôkɔ yó ñtë náh me min sôkɔ ñ gbløy yïnnne, ànê ñnî yó ñtë náh n ku n pi ñ gbløy yïnnne.

8 Ayâh me min sôkɔ, Të ñgbë tyí yõ ye ále min sôkɔ. Ayâh se ku, ñmɔ tyí yõ ye á ku. Képah ye, á me min sôkɔ ò, á ku ò, Të ñgbë tyí yõ ye ále.

9 Krista ye ku té ñ lékó me yilki mɔ, nê-á à kô à pi lékyî ànê vye Të ñgbëne.

10 Nte áwɔ-á dò, kwâh nê pi té á á yûnpile n tuke? Té áwɔ tɔ-á dò, kwâh nê pi té á á yûnpile n yilɔ? Liyel kí po á pól tuke n pi dò.

11 Yé náh we di, kè me wârkïnsâhnólε Liyel wey sëbey sôkɔ ne ñkë: «Nmɔ nê-á TË NGBËNË mé me min sôkɔ. No pól kí gbètukunɔ di nmɔ

yah sōkō, ànē no pól kī nímōle n gbilki.»*

¹² Kăh pī sĕ, á nénukü nukú pól kī á tyípínó yah yo n pi Liyel tyí á gblöy.

¹³ Képah ye, á ye yal mō wĕ tutkènólε, yè mó kè yah tōkō ne ñnî yó ñtē káh tir yó pī nê-á kī yé yünpi yó yō yíkī, képah náh pī tĕ syíkī mō Liyel yō sénó sōkō.

¹⁴ A wró kwrónmōnō gbō yō Tĕ ñgbë Yesule, nímō kē pī, ànē ní sénýinō me kē yō sōkō ne ñkĕ, kwâh yó ñtē náh me sïlkïnólε Liyel yah sōkō kē gblöy sĕ. Nte névi nê-à n sō ne kwâh nê-á me sïlkïnólε, kē n pī sïlkïnólε tĕ tyí Liyel yah sōkō.

¹⁵ Káh n pō á yōke yïnné á yünpi mō yèkwɔri sōkō, á náh tō me n kō tyíññō wĕkì yō dō. Káh n pō á yōke yïnné névi min kō kè mō pu, Krista-á ku ñmō nê yïnné.

¹⁶ Kwâh nê-á kwâh pèpeyne áwō tyí, képah káh pō pī yïnyíkile dé.

¹⁷ Yé náh we di, Liyel tōrílε, yōke ànē wō wō yí náh. Gbı wĕkì, ànē yèvini, ànē nìvini ye kélé Liyel Mirki gbō yō.

¹⁸ Névi nê-à tōlε n pī Krista tyí sëntëne, Liyel yí n yuku tēnε, ànē névye ñ yïngbile n yo.

¹⁹ Képah ye, áyáh ne yèvini ànē wĕ yah yúkúnó we n pī sō, á ye képahlε n yíkī.

²⁰ A náh yïnné ñ pō Liyel tōlε ne n yíkī yōke yïnné. Gbı ye, yíyín pól tĕ wō me yályál Liyel yah ó; nte wâh kwâh yóle n yō nê yöñó-á kī fë

* ^{14:11} 14.11 - Yah n te Yesayi 45.23.

pō á yǔnpi yó syikí mō Liyel yō sēnó sōkō, képah náh ple.

21 Nê-á ké pèpeyne, tir nê-á kí fẽ á yǔnpi syikí mō Liyel yō sēnó sōkō, kè se kò kònólé ò, kè se tō wónólé ò, kè se tyi dùkù nêne, káh kélé n pí.

22 Áwō sēnó-á me nê yō à yuku nénpó tinné, ye képah tē áwō ànê Liyel wró. Nê-à tyile n pí wāh me nónóné n yah ne sāh me ple, té à náh me lékàhle n gblöyne n kō, tē tyí no.

23 Nte névi nê-à kwâh yóle n yō té me ké tyile n sō tòtò, lékàh me tē tyí Liyel yah sōkō, wāh sōnpíle kélé n pí té kè náh me pō yīnē Liyel yō sēnó wěkìle. Tyi nónó pól-á n pí nónó náh me Liyel yō sēnó wěkì yō, tyipél ye séle.

15

Wë tēnplenole

1 Ápi nónó Liyel yō sēnó-á yuku yahle, á ye á no téló yōtyíle n twah pé tyí. Á ye káh á dyo yíi tyi ó yah wū.

2 Nê mè nê mè, à ní-ò tyí peki peki tyile ne n pí à kō à ne n yuku yahle Yesu yō sēnó sōkō.

3 Krista ntë fyé náh n dyo yíi tyi pí-nsah yah kō. Kè me wárkínsàhnólé Liyel wey sébéy sōkō n tyí sōkō ne nké: «Liyel, á gbyòpu-á n gbyo gbyo nónóné, sè vi kwinkí nímo yō.»*

4 Tyi nónó pól-á wárkínsàhnólé Liyel wey sébéy sōkō ñgbò dùkùle, sè wárkí ne sè pí kwónólé ápi tyí. Sépi gbò yō, á kí gbah tē ànê

* **15:3** 15.3 - Yah n te Gbálnó 69.10.

sőré kí we á sōkō, á yáh-ñsah kō kē náh n tyε n pi.

⁵ Liyel nê-á névile n pí gbáhntē-òle ànê sőré névile, mé kélé n yah n kō ñ tyí ne à yé sōnō pí nukúle, yé mó Krista pí dùkùle n yah n pí.

⁶ Képah sōkō, yé pól kí yé vyāh pí nukúle kí Liyelle n gbilki, ñmō nê-á á Tē ñgbē Yesu Krista Súlē.

⁷ Képah ye, yé wē tē plε sō-á Krista yé tē plε à gbilkinolé n sah Liyel yō.

⁸ Mäh nêne n yo yé tyí, kē wε yò: Liyel n kō ñ tyiyónó sō. Wăh ñ vyāhle Nsyifunō náh tān kō tir nê tyí sōkō, Krista pō pí pé tōnpile à képah pí pé tyí.

⁹ À wil képah tyí sōkō, yikini téló tō yīn ye à pō, pè kō pè kí Liyelle n gbilki ñ fōkòpènòrì yinné, sō-á kélé wárkínsàhnolé Liyel wεy sōkō ne nké: «Képah ye mé kí ále n gbilki yikini téló névye niyō, té kí ále n gbi.»†

¹⁰ Kē tō mε yónolé kē fí yó sōkō ne nké: «Yikini téló névye, yé nivinìnε n pí wē tyí Liyel nole.»‡

¹¹ Té tō mε yónolé ne nké: «Yikini téló névye, yé pól Tē ñgbēnε n gbilki. No pól mó ñ gbilki gbilki yile n gbi.»§

¹² Yesayi tō kē yo ne nké: «Nsyese pétó náhkí kí pō yuku kí yikini pól névye yah tē, té pè kí pé gbō sah ñ yō.»*

† **15:9** 15.9 - Yah n tē Gbálnó 18.50 ; 2 Samuyel 22.50. ‡ **15:10**

15.10 Yah n tē Tōnyonō 32.43. § **15:11** 15.11 Yah n tē Gbálnó

117.1. * **15:12** 15.12 Yah n tē Yesayi 11.10.

13 Liyel nê-á névi gbò sàh-ñsahle, mé kélé n yah n kõ ñ tyí ne à nìvìnì ñgbë mo yé soko, à mó yèvìnìne yé kõ yáh sõnpile së ñ yõ. Képah soko, yé kí yé gbò sah yíi ñ yõ ñ Mirki tähkì gbò yõ.

Pole sébey wárkínó yôle

14 N yúnpýé, nímo së yíi ké yõ ne pèpori pípú-á yéles, yáh tyi pólle n pnë, ànê yáh kí fë vñmñonole wëne n kõ.

15 Nte yé dyo to n kõ yïn ye ní kõ mé tyi túkù wárkì nìsâhle tântâñ yisyó soko. Liyel gbò yõ ye mé pi képahle, nímo nê-á pèpori pi nímo tyi,

16 à ní pi Yesu Krista tõnpile névye wró, nónó náh pi Nsyifunole. Liyel tõ kétär ye mé n pi ñ Nìvìnì tir yónole. Képah soko, nónó náh pi Nsyifunole, pè kí pé gblöyne Liyel kõ kí pi yáyál ñ yah ñ Mirki gbò yõ, pè kõ pè kí pi Liyel dyo yíiné.

17 N wró kwrónmñonc gbò yõ Kristale, máh tõ nêne n pi Liyel tyi, kè me yõ yónole n tyi.

18 Kéne tõ ye Krista nímo tókò à pi névye wró nónó náh pi Nsyifunole. Mé se kí tõ ketyäh yo kah mõ képah yõ? Nímo ye pè kõ pè n sah Liyel tyi yõ, nímo vyâh wey ànê n tyípínì gbò yõ,

19 ànê gbil tyi ñgbñõ náhnáh soko Liyel Mirki tähkì gbò yõ. A tókò Yerusalemu kwil tyi ànê ké gbòplo kwlolé, fóó à kyí soko Yiliri mara pól soko, mé Nìvìnì tir yo yíi Krista tyi soko.

20 Té mé kè yah tókò à Nìvìnì tirle n yo tântâñ nónó soko-á Krista yïn náh yo yah. Nìvìnì tir-á

yo sōkō te tāntān nónó sōkō, mé náh sō mē kē tyí ne mé kē yo nénpó ntō, á kī ne ññi wòkò sètyah yō sō mé n mō n dohnī.

21 Té máh tō nê pī yō, kē me yínénólé Liyel weyne nê-á wárkínsàhnólé ne nkē: «N tyí náh yo sah nónó tyí, pépi ye kī wé ñne. Nónó-á pè náh n tyí noh yah, pépi ye kī kē dükù pī.»[†]

Pole me Wrome kwil yúkúnó tyíle n sō

22 Kéne tō ye kō n yahle gbáhyí náhnáhle n kō mé náh me tē wé kyí yé tñne.

23 Nte núkúnukú, n tō ye tye mara mè sōkō. Té kē ye náhnáh ye yō, yé tñ kyí dékè me n kah tē.

24 Máh kī pō n yuku Yesípayí yamana sōkō, mé kī yín yah yé tyí kī yé dékè ku yah kwéy, yé mó yòhnìnmɔnɔ pī n tyí n kō mè fē n yō n sōkō n kólólé kéne yamana sōkō.

25 Nte núkúnukú, sókónó ye níne Yerusalémí kwil sōkō kī kyí Yesu yō sěpú yohní mō nénpó.

26 Yesu yō sěpú nónó-á mē Masedoni ànê Akayi sōkō, pépi ye kē yah tōkō à pé gbán yí yísyó tuke mō wē yō, Yesu yō sěpú yām tān yohní n mō yínné Yerusalémí sōkō.

27 Pè kē yah tōkō pé gblōy. Nte gbi yō, kē kōlì ntē sō mē pé yō. Yah kē; Nsyifunɔ gbō yō ye névye nónó náh pī Nsyifunɔlé pé tō vyāh wé Liyel tyi sōkō. Pépi tō mó yíne pè Nsyifunɔlé n yohní n mō pé gbán yíle kē.

[†] **15:21 15.21** Yah n te Yesayi 52.15.

²⁸ Mâh pō kéné tyi nópi yah wah te à gbàn yí tùkènmōnō nòpilé pè kō te, té n sòkò Yèsípayí yamana sòkò, mé kí syō yé tyí.

²⁹ N sěnyīnō me ké yō ne māh pō yé tìnnē, Krista-á kí sām mō yí á sòkò.

³⁰ N yúnpayé, ápi Tẽ ñgbé Yesu Krista yín yō, ànê Liyel Mirki-á tyíñonō nê dahbí yé sòkò, sépi yínné, mé kélé n yah n kō yé tyí ne, yé so mō n tyí náhnáh Liyel nínó sòkò.

³¹ Yé Liyellé n ni nímō tyí n kō mè we n pwah Nsyude mara Yesu yō sě-ñképú tyí, ànê yòhnìnmōnō nê-á mé syi n yuku kō-ñsah Yerusalimí kwil sòkò, Yesu yō sěpú kè fẽ n syi nìvìnì sòkò.

³² Képah náh, Liyel-à kí fẽ syi, mé kí yíni tẽ yé tìnné nìvìnì sòkò kí pō mì yah kwéy.

³³ Liyel nê-á yèvini néténé, mé kélé n yah n kō n tyí ne à ne n me yé pólle. Amiina.

16

Wékínóle névye tyí

¹ Mé á dósê Febelé n dahbí yé gbò, nímō nê-á yòhnìnmō-òlé Sãnkri kwil Yesu yō sěpú tìnkí sòkò.

² Yé n ténó ple Tẽ ñgbé yín yō, n yō sěpú-á wëne n tẽ sõ. Yè mó nìne n yohní n mō tyi tyi pól sòkò yé yéto-à syi n tyí. Yé náh we di, à ye névye náhnáh yohní mō sòkò, té nímō tō yohní mō.

³ Yé weki Prisili ànê Akilasí tyí, pépi nónó-á nímō tō pí mûne Yesu Krista tyí.

⁴ Pè ye ku farkı nímɔ min pwáhnmo-ńsah. Nímɔ ó náh n kõ péle pèpɔrì pínó weyne dé, Yesu yō sěpú tǐnkìnó pól nónó-á pè náh pí Nsyifunɔlɛ, pépi tɔ me pé pèpɔrulɛ n pne.

⁵ Yé wékì Yesu yō sěpú tǐnkì tɔ tyí, nónó-á wẽne n tuke n mɔ pé gbô sɔkɔ. Yé wékì ní nénóní Yepayineti tyí, nímɔ nê-á pí négbenne à së Krista yō Asi mara sɔkɔ.

⁶ Yé wékì Mari tyí, nímɔ nê-á tɔ kah pí yé tyí.

⁷ Yé wékì Andronikusi ànê Nsyunyasi tyí, pépi nónó-á nímɔ tyí névyele té á wòkònpèkè pí wẽ tyí péle. Yòyén me n sah n yǔ́ pé yō pé no Yesu tẽntɔ névye sɔkɔ. Pépi nítẽ pí Yesu yō sěpúle nímɔ yah sɔkɔ.

⁸ Yé wékì Anpiliyatusi tyí nímɔ nê tyí-á tah yǔ́ ní tyí Tẽ ñgbẽ wékì kóló sɔkɔ.

⁹ Yé wékì Yuribẽ tyí, nímɔ nê-á á tɔ pí mûne Krista tyí. Yè mó wékì ní nénóní Syitakisi tɔ tyí.

¹⁰ Yé wékì Apelési tyí, nímɔ nê-á ñ yǐn-ńsah filkì viki Krista yō sěnó sɔkɔ. Yé wékì Arisitobuli gbô tān tyí.

¹¹ Yé wékì Yorodyõ tyí, nímɔ nê-á nítyí névilɛ. Yé wékì Narsisi gbô tān tyí, nónó-á së Tẽ ñgbẽ yō.

¹² Yé wékì Tirifeni ànê Tirifosi tyí, pépi nónó-á tɔ pí Tẽ ñgbẽ tyí. Yè mó wékì ní kósê Persidi tyí, nímɔ nê yi-á tɔ kah pí Tẽ ñgbẽ tyí.

¹³ Yé wékì Wrufusi tyí, nímɔ nê yǐn-á me wǐlnóle Tẽ ñgbẽ tɔ pínó sɔkɔ. Yè mó wékì ñ yǔ́ tyí, nímɔ nê tɔ-á pí nímɔ yǔ́ne.

¹⁴ Yé wékì Asẽkriti tyí, ànê Flekõlɛ, ànê

Yeremēsile, ànê Patrobaselε, ànê Yeremasile, à tahli á yǔnpyé nónó-á me péle wẽ tyí.

¹⁵ Yé wek̄i Filolok̄i ànê Nsyuli tyí, ànê Nere, ànê ñ dósēlε, à tahli Wolēpası ànê Yesu yõ s̄epú pól tyí, nónó-á me péle wẽ tyí.

¹⁶ Yé wek̄i wẽ tyí tyínco sōk̄o. Yesu yõ s̄epú t̄inkinó pól n wek̄i yé tyí.

Pole me vñmco n téyne n kõ

¹⁷ N yǔnpyé, mé kélε n yah n kõ yé tyí ne kwónó nónó-á yé we sōk̄o, névye nónó-á me yuku sépile n fwo, té gbékínóle n dah n mõ yé wró, yé yé gbl̄oyne n t̄e péle. Yé káh péle n t̄inki.

¹⁸ Kéne névye nōpi dùkùle k̄e; yé káh we ne ápi T̄e ñgb̄e Krista tyí-á pè n p̄i t̄ôle d̄e, pè k̄ekùrn ye pè n yïk̄i. Vyáhsesyírí sōk̄o, pě ñp̄i-ñk̄e névye yõ yïk̄i pè yïnv̄i welele.

¹⁹ Yáh me n sah T̄e ñgb̄e tyí yõ dùkù nêne, no pól me kélε n pn̄e. Képah ye ní ní me vínóle yélε náhnáh. Nte mé me k̄e tyí ne yé lékâm we yé tyíp̄epl̄ole n p̄i. Yé ne n me yályál, yé káh tyítukúnine n p̄i.

²⁰ Liyel nê-á yev̄iní nétenε, d̄o kwéy, à k̄i sétâñ yõt̄e tyí yïk̄i p̄i yé gbák̄i súnsàh-ñsahle. Mé kélε n yah n kõ ápi T̄e ñgb̄e Yesu tyí ne à yõbbènɔri p̄i yé tyí.

²¹ Timote nê-á ní t̄o p̄i mûne, à n wek̄i yé tyí, à tahli Lusiyusi, ànê Nsyasõ, ànê Sosipateri tyí, pépi nónó-á n tyí névyelε.

22 Nmō Tərityusi nê-á pè n̄ kō mé sēbey mè wārkī, n̄ to n wékī yé tyí Tē ñgbē yīn yō.

23 Kayusi nê tyí-á ñmole twáhntēnóle, té Yesu yō sēpú finkī wēne n tuke n mō n pō n̄ fínnē, à n wékī yé tyí. Kwil pō mār-ò dī Yerasiti ànē á yūnpi Kwaritusi n wékī yé tyí.

24 [Mé kélé n yah n kō ápi Tē ñgbē Yesu tyí ne à yōbènɔrì pí yé pól tyí. Amiina!]

Gbílkínó sàhnólε Liyel yō

25 Gbílkínó ne n sah Liyel yō. Tēnwenó me n̄ tyí kí fē tāhkìle yé kō à yīnē Nìvìnì tir nēne mé n yo yé tyí Krista tyí sōkō. Sètīn sō tir ye lésō kélé ñgbò dùkùlε,

26 té po wilki mō núkúnukú kwèyy kyòo yah, Liyel tēntō syinyopu tyi wārkínsàhnó gbò yō. Tyé-ñkē Liyel ye lésō pè kō pè kè wārkī sah sōnko yíkini pól névye kè wē n pī. Képah sōkō, pè kí sē Liyel yō té kí n sah n̄ tyí yō.

27 Liyel núkúní nê-á lékām ó n̄ tō, gbílkínó ne n sah ñmō yō gbímegebí Yesu Krista gbò yō. Amiina!

**wîn nìvìnì tirlε
toussian du sud: wîn nìvìnì tirlε New Testament
Nouveau Testament en toussian**

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Toussian, Southern

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

aaf2875e-90b5-5c14-b910-61579d3da2c7